

Dansk udgave

Retsforskrifter

60. årgang

5. april 2017

Indhold

II Ikke-lovgivningsmæssige retsakter

FORORDNINGER

- ★ **Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2017/635 af 30. marts 2017 om tarifiering af visse varer i den kombinerede nomenklatur** 1
- ★ **Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2017/636 af 30. marts 2017 om tarifiering af visse varer i den kombinerede nomenklatur** 4
- ★ **Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2017/637 af 4. april 2017 om 265. ændring af Rådets forordning (EF) nr. 881/2002 om indførelse af visse specifikke restriktive foranstaltninger mod visse personer og enheder, der har tilknytning til ISIL- (Da'esh) og Al-Qaida-organisationerne** 7
- Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2017/638 af 4. april 2017 om faste importværdier med henblik på fastsættelse af indgangsprisen for visse frugter og grøntsager 9

AFGØRELSER

- ★ **Kommissionens afgørelse (EU) 2017/639 af 30. september 2016 om statsstøtte SA.23216 — C 54/07 (ex NN 55/07) til Emsländische Eisenbahn GmbH, Tyskland (meddelt under nummer C(2016) 6232)⁽¹⁾** 11

Berigtigelser

- ★ **Berigtigelse til Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2017/326 af 24. februar 2017 om 261. ændring af Rådets forordning (EF) nr. 881/2002 om indførelse af visse specifikke restriktive foranstaltninger mod visse personer og enheder, der har tilknytning til ISIL- (Da'esh) og Al-Qaida-organisationerne (EUT L 49 af 25.2.2017)** 40

⁽¹⁾ EØS-relevant tekst.

DA

De akter, hvis titel er trykt med magre typer, er løbende retsakter inden for landbrugspolitikken og har normalt en begrænset gyldighedsperiode.

Titlen på alle øvrige akter er trykt med fede typer efter en asterisk.

- ★ Berigtigelse til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/1919 af 26. oktober 2016 om retshjælp til mistænkte og tiltalte i straffesager og til eftersøgte i sager angående europæiske arrestordre (EUT L 297 af 4.11.2016) 40
- ★ Berigtigelse til Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2015/220 af 3. februar 2015 om fastsættelse af bestemmelser for anvendelsen af Rådets forordning (EF) nr. 1217/2009 om oprettelse af et informationsnet for landøkonomisk bogføring til belysning af indkomstforhold og driftsøkonomiske forhold i landbruget i Den Europæiske Union (EUT L 46 af 19.2.2015) 41

II

(Ikke-lovgivningsmæssige retsakter)

FORORDNINGER

KOMMISSIONENS GENNEMFØRELSESFORORDNING (EU) 2017/635

af 30. marts 2017

om tarifiering af visse varer i den kombinerede nomenklatur

EUROPA-KOMMISSIONEN HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde,

under henvisning til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 952/2013 af 9. oktober 2013 om EU-toldkodeksen ⁽¹⁾, særlig artikel 57, stk. 4, og artikel 58, stk. 2, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) For at sikre en ensartet anvendelse af den kombinerede nomenklatur, der er knyttet som bilag til Rådets forordning (EØF) nr. 2658/87 ⁽²⁾, bør der vedtages bestemmelser vedrørende tarifieringen af de i bilaget omhandlede varer.
- (2) Forordning (EØF) nr. 2658/87 har fastsat almindelige tarifieringsbestemmelser vedrørende den kombinerede nomenklatur. Disse bestemmelser finder også anvendelse ved fortolkningen af enhver anden nomenklatur, der helt eller delvis er baseret på den kombinerede nomenklatur, eller som tilføjer yderligere underopdelinger, og som er fastlagt på grundlag af specifikke EU-forskrifter med henblik på anvendelsen af tarifmæssige eller andre foranstaltninger vedrørende samhandelen med varer.
- (3) Ifølge de almindelige bestemmelser bør varerne i kolonne 1 i tabellen i bilaget tariferes under den KN-kode, der er anført i kolonne 2, ud fra den begrundelse, der er anført i kolonne 3.
- (4) Det er hensigtsmæssigt, at bindende tarifieringsoplysninger, der er meddelt vedrørende varer, som er omfattet af denne forordning, men som ikke er i overensstemmelse hermed, i en vis periode fortsat kan påberåbes af modtageren, jf. artikel 34, stk. 9, i forordning (EU) nr. 952/2013. Denne periode bør fastsættes til tre måneder.
- (5) Foranstaltningerne i denne forordning er i overensstemmelse med udtalelse fra Toldkodeksudvalget —

VEDTAGET DENNE FORORDNING:

Artikel 1

De varer, der er anført i kolonne 1 i tabellen i bilaget, tariferes i den kombinerede nomenklatur under den KN-kode, der er nævnt i kolonne 2 i tabellen.

Artikel 2

Bindende tarifieringsoplysninger, som ikke er i overensstemmelse med denne forordning, kan fortsat påberåbes i henhold til artikel 34, stk. 9, i forordning (EU) nr. 952/2013 i en periode på tre måneder fra denne forordnings ikrafttræden.

⁽¹⁾ EUTL 269 af 10.10.2013, s. 1.

⁽²⁾ Rådets forordning (EØF) nr. 2658/87 af 23. juli 1987 om told- og statistiknomenklaturen og Den Fælles Toldtarif (EFT L 256 af 7.9.1987, s. 1).

Artikel 3

Denne forordning træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Bruxelles, den 30. marts 2017.

På Kommissionens vegne
For formanden
Stephen QUEST
Generaldirektør
Generaldirektoratet for Beskatning og Toldunion

BILAG

Varebeskrivelse	Tarifering (KN-kode)	Begrundelse
(1)	(2)	(3)
<p>En vare i form af et tomt, cylindrisk hylster fremstillet af klar plast med en længde på ca. 44 mm, der i den nedre ende er lukket med et aftageligt plastlåg, der fungerer som beskyttelseslåg. Hylstrets øvre ende har form som et mundstykke med et lille hul, gennem hvilket dampen kan inhaleres.</p> <p>Brugeren fylder det tomme hylster med en særlig væske, der benævnes »e-væsken«, og hylstret kan derefter indsættes i e-cigaretten. Hylstret kan genopfyldes og genanvendes til rygning mellem 10 til 20 gange, inden det bortskaffes som affald.</p> <p>Mundstykket fungerer på samme måde som filteret på almindelige tobakscigaretter. Når hylstret er indsat i e-cigaretten, sætter brugeren mundstykket i munden og inhalerer. Herved omdannes væsken i forstøveren i e-cigaretten til en let damp, der derefter gennem mundstykket frigives i brugerens mund.</p> <p>Se billeder (*)</p>	8543 90 00	<p>Tarifering i henhold til almindelig tariferingsbestemmelse 1 og 6 vedrørende den kombinerede nomenklatur, bestemmelse 2 s) til kapitel 39, bestemmelse 2 b) til afsnit XVI og teksten til KN-kode 8543 og 8543 90 00.</p> <p>Brugeren vil ikke sætte en e-cigaret i munden uden mundstykke, og uden aktivering af forstøveren via mundstykket frigives der ikke damp. Derfor er hylstret med den særligt udformede øvre del en væsentlig del i e-cigaretten funktion og ikke blot en simpel beholder af plast. Tarifiering under pos. 3926 som andre varer af plast er derfor udelukket.</p> <p>I henhold til tariferingsudtalelse 8543 70/5 i det harmoniserede system skal en fuldstændig e-cigaret tariferes som andre elektriske maskiner og apparater under underposition 8543 70.</p> <p>Hylstret skal derfor tariferes under KN-kode 8543 90 00 som dele til andre elektriske maskiner og apparater med selvstændig funktion, ikke andetsteds tariferet i dette kapitel.</p>

(*) Billederne tjener kun til information.

KOMMISSIONENS GENNEMFØRELSESFORORDNING (EU) 2017/636**af 30. marts 2017****om tarifiering af visse varer i den kombinerede nomenklatur**

EUROPA-KOMMISSIONEN HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde,

under henvisning til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 952/2013 af 9. oktober 2013 om EU-toldkodeksen ⁽¹⁾, særlig artikel 57, stk. 4, og artikel 58, stk. 2, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) For at sikre en ensartet anvendelse af den kombinerede nomenklatur, der er knyttet som bilag til Rådets forordning (EØF) nr. 2658/87 ⁽²⁾, bør der vedtages bestemmelser vedrørende tarifieringen af de i bilaget omhandlede varer.
- (2) Forordning (EØF) nr. 2658/87 har fastsat almindelige tarifieringsbestemmelser vedrørende den kombinerede nomenklatur. Disse bestemmelser finder også anvendelse ved fortolkningen af enhver anden nomenklatur, der helt eller delvis er baseret på den kombinerede nomenklatur, eller som tilføjer yderligere underopdelinger, og som er fastlagt på grundlag af specifikke EU-forskrifter med henblik på anvendelsen af tarifmæssige eller andre foranstaltninger vedrørende samhandelen med varer.
- (3) Ifølge de almindelige bestemmelser bør varerne i kolonne 1 i tabellen i bilaget tariferes under den KN-kode, der er anført i kolonne 2, ud fra den begrundelse, der er anført i kolonne 3.
- (4) Det er hensigtsmæssigt, at bindende tarifieringsoplysninger, der er meddelt vedrørende varer, som er omfattet af denne forordning, men som ikke er i overensstemmelse hermed, i en vis periode fortsat kan påberåbes af modtageren, jf. artikel 34, stk. 9, i forordning (EU) nr. 952/2013. Denne periode bør fastsættes til tre måneder.
- (5) Foranstaltningerne i denne forordning er i overensstemmelse med udtalelse fra Toldkodeksudvalget —

VEDTAGET DENNE FORORDNING:

Artikel 1

De varer, der er anført i kolonne 1 i tabellen i bilaget, tariferes i den kombinerede nomenklatur under den KN-kode, der er nævnt i kolonne 2 i tabellen.

Artikel 2

Bindende tarifieringsoplysninger, som ikke er i overensstemmelse med denne forordning, kan fortsat påberåbes i henhold til artikel 34, stk. 9, i forordning (EU) nr. 952/2013 i en periode på tre måneder fra denne forordnings ikrafttræden.

⁽¹⁾ EUT L 269 af 10.10.2013, s. 1.

⁽²⁾ Rådets forordning (EØF) nr. 2658/87 af 23. juli 1987 om told- og statistiknomenklaturen og Den Fælles Toldtarif (EFT L 256 af 7.9.1987, s. 1).

Artikel 3

Denne forordning træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Bruxelles, den 30. marts 2017.

På Kommissionens vegne
For formaden
Stephen QUEST
Generaldirektør
Generaldirektoratet for Beskatning og Toldunion

BILAG

Varebeskrivelse	Tarifering (KN-kode)	Begrundelse
(1)	(2)	(3)
<p>Et par spænder beregnet til at fungere som låsemekanisme til sikkerhedsseler. Hvert spænde består af en låsemekanisme i metal, et hus i plast, en tekstilrem, sammenkoblingslementer i metal og en elektrisk sensor, der afgiver et lydssignal, når køretøjets sikkerhedsseler bør være, men ikke er sammenkoblet.</p> <p>Samlet set består varen i vægtprocent af 56 % kulstål, 21 % plast, 13 % tekstil og 10 % andre materialer.</p> <p>Den indgår i sikkerhedsseleanordninger, der anvendes til sæderne i for eksempel motorkøretøjer. Se billede (*).</p>	8308 90 00	<p>Tarifering i henhold til almindelig tarifieringsbestemmelse 1, 3 b), 4 og 6 vedrørende den kombinerede nomenklatur, bestemmelse 3 til afsnit XV samt teksten til KN-kode 8308 og 8308 90 00.</p> <p>Varen har samme objektive kendetegn som et spænde, da den fungerer som en låsemekanisme.</p> <p>Tarifering under pos. 8301 som en lås af uædelt metal er udelukket, da produktet hverken er en fastgørelsesanordning, som virker ved hjælp af en nøgle eller styres ved hjælp af bogstavs- eller tal-kombinationer, eller en elektrisk lås (se også de forklarende bemærkninger til det harmoniserede system, pos. 8301).</p> <p>Tarifering under pos. 8302 som beslag, tilbehør og lignende varer til karrosserier er udelukket, da varen ikke er en del af karrosseriet, men en del af en sikkerhedsseleanordning.</p> <p>Tarifering under pos. 8708 som del af sikkerhedsseler er også udelukket, da denne position kun omfatter sikkerhedsseler til køretøjer henhørende under pos. 8701 til 8705, men ikke dele heraf.</p> <p>Tarifering under underpos. 8708 21 som ufærdige sikkerhedsseler er også udelukket, da produktet kun udgør ét af elementerne i en samlet sikkerhedssele (som består af fem hoveddele: spænde, oprulningsmekanisme, forankringer, sele og låsetunge) og dermed ikke fremtræder i det væsentlige som en komplet eller færdig vare.</p> <p>Varen tariferes på grundlag af sine objektive egenskaber og kendetegn ikke under en specifik position, men har i kraft af disse objektive kendetegn og egenskaber trods alt mest til fælles med spænder under position 8308. Den tariferes derfor under KN-kode 8308 90 00 som spænder af uædle metaller.</p>

(*) Billedet er kun vejledende.

KOMMISSIONENS GENNEMFØRELSESFORORDNING (EU) 2017/637**af 4. april 2017****om 265. ændring af Rådets forordning (EF) nr. 881/2002 om indførelse af visse specifikke restriktive foranstaltninger mod visse personer og enheder, der har tilknytning til ISIL- (Da'esh) og Al-Qaida-organisationerne**

EUROPA-KOMMISSIONEN HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde,

under henvisning til Rådets forordning (EF) nr. 881/2002 af 27. maj 2002 om indførelse af visse specifikke restriktive foranstaltninger mod visse personer og enheder, der har tilknytning til ISIL- (Da'esh) og Al-Qaida-organisationerne ⁽¹⁾, særlig artikel 7, stk. 1, litra a), og artikel 7a, stk. 5, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Bilag I til forordning (EF) nr. 881/2002 indeholder en liste over de personer, grupper og enheder, der ifølge forordningen er omfattet af indefrysningen af midler og økonomiske ressourcer.
- (2) Den 30. marts 2017 besluttede Sanktionskomitéen under FN's Sikkerhedsråd at ændre et punkt på listen over de personer, grupper og enheder, der er omfattet af indefrysningen af pengemidler og økonomiske ressourcer. Bilag I til forordning (EF) nr. 881/2002 bør derfor ændres —

VEDTAGET DENNE FORORDNING:

Artikel 1

Bilag I til forordning (EF) nr. 881/2002 ændres som angivet i bilaget til nærværende forordning.

*Artikel 2*Denne forordning træder i kraft dagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Bruxelles, den 4. april 2017.

*På Kommissionens vegne**For formanden**Fungerende chef for Tjenesten for Udenrigspolitiske
Instrumenter*

⁽¹⁾ EFT L 139 af 29.5.2002, s. 9.

BILAG

Identifikationsoplysningerne under overskriften »Juridiske personer, grupper og enheder« i bilag I til forordning (EF) nr. 881/2002 ændres således: »Mujahidin Indonesian Timur (MIT) (alias a) Mujahidin of Eastern Indonesia, b) East Indonesia Mujahideen, c) Mujahidin Indonesia Timor, d) Mujahidin Indonesia Barat (MIB), e) Mujahidin of Western Indonesia) Adresse: Indonesien; andre oplysninger: opererer på Java og i Sulawesi i Indonesien og er også aktiv i Indonesiens østlige provinser. Leder er Abu Wardah, alias Santoso (ikke opført). Den i artikel 7d, stk. 2, litra i), omhandlede dato: 29.9.2015.« erstattes af følgende:

»Mujahidin Indonesian Timur (MIT) (alias a) Mujahidin of Eastern Indonesia, b) East Indonesia Mujahideen, c) Mujahidin Indonesia Timor, d) Mujahidin Indonesia Barat (MIB), e) Mujahidin of Western Indonesia). Adresse: Indonesien. Andre oplysninger: opererer på Java og i Sulawesi i Indonesien og er også aktiv i Indonesiens østlige provinser. Den i artikel 7d, stk. 2, litra i), omhandlede dato: 29.9.2015.«

KOMMISSIONENS GENNEMFØRELSESFORORDNING (EU) 2017/638**af 4. april 2017****om faste importværdier med henblik på fastsættelse af indgangsprisen for visse frugter og grøntsager**

EUROPA-KOMMISSIONEN HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde,

under henvisning til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013 af 17. december 2013 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 922/72, (EØF) nr. 234/79, (EF) nr. 1037/2001 og (EF) nr. 1234/2007 ⁽¹⁾,under henvisning til Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 543/2011 af 7. juni 2011 om nærmere bestemmelser for anvendelsen af Rådets forordning (EF) nr. 1234/2007 for så vidt angår frugt og grøntsager og forarbejdede frugter og grøntsager ⁽²⁾, særlig artikel 136, stk. 1, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Ved gennemførelsesforordning (EU) nr. 543/2011 fastsættes der på basis af resultatet af de multilaterale handelsforhandlinger under Uruguayrunden kriterier for Kommissionens fastsættelse af faste importværdier for tredjelande for de produkter og perioder, der er anført i del A i bilag XVI til nævnte forordning.
- (2) Der beregnes hver arbejdsdag en fast importværdi i henhold til artikel 136, stk. 1, i gennemførelsesforordning (EU) nr. 543/2011 under hensyntagen til varierende daglige data. Derfor bør nærværende forordning træde i kraft på dagen for offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende* —

VEDTAGET DENNE FORORDNING:

Artikel 1

De faste importværdier som omhandlet i artikel 136 i gennemførelsesforordning (EU) nr. 543/2011 fastsættes i bilaget til nærværende forordning.

*Artikel 2*Denne forordning træder i kraft på dagen for offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Bruxelles, den 4. april 2017.

*På Kommissionens vegne**For formanden*

Jerzy PLEWA

*Generaldirektør**Generaldirektoratet for Landbrug og Udvikling af
Landdistrikter*⁽¹⁾ EUT L 347 af 20.12.2013, s. 671.⁽²⁾ EUT L 157 af 15.6.2011, s. 1.

BILAG

Faste importværdier med henblik på fastsættelse af indgangsprisen for visse frugter og grøntsager

(EUR/100 kg)		
KN-kode	Tredjelandskode ⁽¹⁾	Fast importværdi
0702 00 00	EG	350,6
	MA	122,2
	SN	284,4
	TN	214,0
	TR	112,5
	ZZ	216,7
0707 00 05	TR	151,9
	ZZ	151,9
0709 93 10	MA	51,3
	TR	155,7
	ZZ	103,5
0805 10 22, 0805 10 24, 0805 10 28	EG	57,0
	IL	75,3
	MA	49,9
	TN	59,7
	TR	78,6
	ZZ	64,1
	ZZ	69,0
0805 50 10	TR	69,0
	ZZ	69,0
0808 10 80	BR	111,0
	CL	116,7
	CN	161,4
	US	133,8
	ZA	116,3
	ZZ	127,8
	ZZ	127,8
0808 30 90	AR	125,6
	CL	151,0
	CN	84,1
	ZA	121,4
	ZZ	120,5
	ZZ	120,5

⁽¹⁾ Landefortegnelse fastsat ved Kommissionens forordning (EU) nr. 1106/2012 af 27. november 2012 om gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 471/2009 om fællesskabsstatistikker over varehandelen med tredjelande for så vidt angår ajourføring af den statistiske lande- og områdefortegnelse (EUT L 328 af 28.11.2012, s. 7). Koden »ZZ« = »anden oprindelse«.

AFGØRELSER

KOMMISSIONENS AFGØRELSE (EU) 2017/639

af 30. september 2016

om statsstøtte SA.23216 — C 54/07 (ex NN 55/07) til Emsländische Eisenbahn GmbH, Tyskland

(meddelt under nummer C(2016) 6232)

(Kun den tyske udgave er autentisk)

(EØS-relevant tekst)

EUROPA-KOMMISSIONEN HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 108, stk. 2,

under henvisning til aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, særlig artikel 62, stk. 1, litra a),

efter i overensstemmelse med disse bestemmelser at have opfordret interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger ⁽¹⁾, under hensyntagen til disse bemærkninger, og

ud fra følgende betragtninger:

1. SAGSFORLØB

- (1) Ved brev af 30. august 2002 indgav virksomheden Ludger Albers oHG, Reinhard Bittner, Elbert GmbH & Co. KG, A, Auto Fischer GmbH & Co. KG, Kalmer GmbH, Richters Reisen og Wessels Reisen (i det følgende benævnt »klageren«) en klage til Europa-Kommissionen (i det følgende »Kommissionen«) med påstand om, at Emsländische Eisenbahn GmbH (i det følgende benævnt »EEB«) havde modtaget ulovlig statsstøtte. Ved brev af 13. juli 2006 underrettede klageren Kommissionen om en uddybning af klagen og fremsendte yderligere oplysninger med brev af 22. november 2006.
- (2) Efter modtagelse af denne klage rettede Kommissionen flere gange henvendelse til de tyske myndigheder ⁽²⁾ med anmodning om oplysninger, og de tyske myndigheder besvarede disse anmodninger ⁽³⁾.
- (3) Ved brev af 28. november 2007 meddelte Kommissionen Tyskland, at den havde besluttet at indlede proceduren i artikel 88, stk. 2 i traktaten om oprettelse af det Europæiske Fællesskab (i det følgende benævnt »EF-traktaten«). Tyskland fremsatte bemærkninger hertil den 24. april 2008.
- (4) Kommissionens afgørelse om indledning af proceduren (i det følgende benævnt »åbningsafgørelsen«) blev offentliggjort den 9. juli 2008 i *Den Europæiske Unions Tidende* ⁽⁴⁾. Kommissionen opfordrede interesserede parter til at fremsætte bemærkninger hertil.
- (5) I kølvandet på afgørelsen om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure fremsendte klageren den 21. februar 2008 de første af en række bemærkninger. Efter offentliggørelsen fremsendte klageren den 25. august 2008 og den 29. august 2008 yderligere bemærkninger.

⁽¹⁾ EUT C 174 af 9.7.2008, s. 13.

⁽²⁾ Den 3. oktober 2006, 27. november 2006 og 13. marts 2007.

⁽³⁾ Den 24. oktober 2006, 26. januar 2007 og 19. juni 2007.

⁽⁴⁾ Jf. fodnote 1.

- (6) Nærtrafikerådsvirksomheden Südwest fremsendte bemærkninger den 29. juli 2008 og indleverede den 16. og 29. oktober 2008 ikke-fortrolige udgaver af bemærkningerne. En yderligere interesseret part, som ønskede at forblive anonym, fremsendte den 23. juli 2008 sine bemærkninger.
- (7) Den 26. november 2008 videresendte Kommissionen bemærkningerne fra de interesserede parter til Tyskland. Ved brev af 26. januar 2009 modtog Kommissionen bemærkninger fra Tyskland.
- (8) Den 9. juli 2009 fremlagde de tyske myndigheder på Kommissionens anmodning af 30. april 2009 yderligere oplysninger.
- (9) De tyske myndigheder fremlagde den 16. december 2009, den 4. august 2010 og den 23. juni 2011 yderligere oplysninger.
- (10) Den 20. oktober 2011 skrev Kommissionen til de tyske myndigheder og modtog et svar den 10. november 2011.
- (11) Som svar på sin anmodning modtog Kommissionen yderligere oplysninger fra de tyske myndigheder den 5. juni 2012, den 6. maj 2013 og den 21. november 2013.

2. SAGSFREMSTILLING

2.1. STØTTEMODTAGER

- (12) Modtageren af den angiveligt retsstridige statsstøtte, Emsländische Eisenbahn GmbH ⁽⁵⁾ (i det følgende benævnt »EEB«), blev stiftet den 1. januar 1997. Selskabet udgik fra den kommunale virksomhed med samme navn (i det følgende benævnt »EE«).
- (13) Landkreis Emsland har siden stiftelsen af EEB været selskabets eneaktionær. Som sådan har Landkreis Emsland fuld kontrol over selskabets drift. I henhold til § 10 i EEB's vedtægter udpeger Landkreis Emsland EEB's administrerende direktør og har det sidste ord i forbindelse med vigtige forretningsmæssige beslutninger (årsregnskab, forretningsplaner osv.).
- (14) I henhold til § 3 i selskabets vedtægter er EEB pålagt følgende offentlige opgaver vedrørende planlægning og koordinering af lokal offentlig personbefordring (i det følgende benævnt »LOPF«):
 - udarbejdelse af nærtrafikplaner (i det følgende benævnt »NTP«) for Landkreis Emsland med deltagelse af de trafikelskaber, som varetager personbefordringen
 - opførelse og drift af en mobilitetscentral (et regionalt LOPF-informationssted; i det følgende benævnt »MCE« eller »Mobilitetscentral Emsland«) samt indførelse af et forbedret informationssystem
 - organisering af skoletransport samt integration af særskilt elevtransport i LOPF i henhold til §§ 109 og 114 i den niedersachsiske skolelov af 3. marts 1998 ⁽⁶⁾ (i det følgende benævnt: »NSS«)
 - forbedring af takstsystemet
 - samarbejde med skinnetransportsektoren.

⁽⁵⁾ <http://www.eeb-online.de/>.

⁽⁶⁾ Nds. GVBl. 1998, s. 137, sidst ændret med art. 2 i loven af 12. juli 2007, Nds. GVBl nr. 22/2007, s. 339 — VORIS 22410 01.

- (15) EEB råder for tiden over flere rutetransporttilladelser til busruter i Landkreis Emsland ⁽⁷⁾. I det omfang EEB var indehaver af tilladelserne, overdrog selskabet driften af disse ruter ⁽⁸⁾ til flere busselskaber, herunder også dets datterselskab EVG.
- (16) Desuden er EEB også aktiv inden for jernbanegodstransport, navnlig på egne skinnestrækninger og inden for infrastrukturadministration af disse skinneanlæg.

2.2. MARKEDET FOR LOKALT PERSONBEFORDRING MED BUSSE I LANDKREIS EMSLAND

- (17) I henhold til den niedersachsiske lov om lokal personbefordring (i det følgende benævnt »NSLP«) er by og Landkreis siden 1. januar 1996 ansvarlig for at sikre, at der tilbydes tilstrækkelig offentlig personbefordring. Landkreis Emsland måtte derfor sikre planlægning, organisation og finansiering af den lokale offentlige transport i Emsland. Landkreis Emsland videregav disse opgaver til EEB, sådan som det fremgår af § 3 i EEB's vedtægter (se betragtning 14 ovenfor).
- (18) Den offentlige bustransport er opdelt i fire ruter, som i henhold til § 13 og § 42 i den tyske lov om personbefordring er tildelt LTP på konkurrencemæssigt grundlag. De fleste selskaber, som tilbyder lokal offentlig transport i landskredsen Emsland, er baseret i distriktet.
- (19) Markedet for personbefordring med bus i landskredsen Emsland er delt op i to store områder. I landskredsens sydlige del driver private busselskaber, herunder to af klagerne (Reinhard Bittner og Kalmer) deres bustjeneste sammen i et takstfællesskab, trafikfællesskabet Emsland-Süd (i det følgende benævnt »VGE-Süd«).
- (20) I den centrale og nordlige del af landskredsen er takstfællesskaberne RegioNetz-Mitte (består af EEB og tre private busselskaber) og takstfællesskabet Emsland Mitte/Nord (består af de resterende klager) de vigtigste lokale transportfællesskaber.
- (21) EEB udfører skoletransport i hele landskredsen Emsland i integreret eller ikke-integreret form.
- (22) Skoletransporten kan være integreret i rutebustrafikken. Operatørerne på de pågældende buslinjer indgår en kontrakt med landskredsen og byer uden for kredsen, som pålægger dem at tilpasse deres strækninger til behovet for skoletransport. Billetterne for skoletransporten betales af landskredsen Emsland gennem EEB.
- (23) EEB tilbyder skoletransport i ikke-integreret form (særskilt transport) for elever, som har krav på skoletransport, men ikke bor på busruterens strækning. Denne opgave overdrages til busselskaber, som skal opfylde bestemte betingelser, navnlig hvad angår strækning og køreplan. Landkreis Emsland tilbagebetaler bidrag til EEB, som operatørerne fakturerer til EEB.

3. DETALJERET BESKRIVELSE AF FORANSTALTNINGERNE

- (24) Kommissionen opstillede i sin åbningsafgørelse en tabel ⁽⁹⁾, som bygger på oplysningerne fra de tyske myndigheder. Tabellen viser de finansielle overførsler til EEB, som var genstand for undersøgelsen. Nedenfor gengives kolonne 1-6 i denne tabel ⁽¹⁰⁾. Kolonne 7-9 i tabellen er blevet fjernet, fordi Kommissionen i åbningsafgørelsen ikke fandt anledning til at rejse indvendinger mod disse betalinger.

⁽⁷⁾ I henhold til loven om personbefordring af 21. marts 1961 (i det følgende benævnt »PBefG«).

⁽⁸⁾ § 3, stk. 2, nr. 3 PBefG.

⁽⁹⁾ Jf. fodnote 1.

⁽¹⁰⁾ Alle tal er anført i euro (EUR). For perioden 1997 til 2001 er budgetoverslag og finansielle korrektioner i tyske mark (DM) blevet omregnet med en kurs på 1:1,9558 (EUR:DM). Mindre afvigelser mellem budgetoverslag og finansielle korrektioner og tallene, som de tyske myndigheder har fremlagt, skyldes omregningen; Kommissionen støtter sin vurdering på de tal, som er fremlagt af de tyske myndigheder. »—« står for »ingen data«, og »0« betyder, at der ikke er blevet ydet finansiel støtte.

Tabel 1

Relevante foranstaltninger, som er blevet undersøgt i forbindelse med den første beslutning

	1.	2.	3.	4.	5.	6.
	Kapitalgrundlag	Udbytte	»Udligning af tab på lokale, offentlige transportydelse« ⁽¹⁾	»Godtgørelse for omkostninger til skoletransport«	Tilskud til forvaltningsomkostningerne § 7, stk. 4, i NNVG ⁽²⁾	Tilskud til LOPF iht. § 7, stk. 5, i NSLP ⁽³⁾
1997	11 658 593,93 ⁽⁴⁾	327 594,11	3 160 667,25	4 288 074,35	291 676,68	0
1998	0	418 018,20	1 459 116,26	5 948 469,02	289 186,01	0
1999	0	—	1 429 351,28	6 163 333,16	290 918,94	0
2000	0	—	1 447 246,49	6 605 600,64	292 573,43	0
2001	0	—	1 558 738,18	7 117 944,37	291 157,65	0
2002	0	—	1 554 410,99	7 254 574,48	281 804,60	0
2003	0	—	1 514 260,59	7 520 739,17	283 702,10	0
2004	0	—	1 483 620,21	7 765 750,42	285 199,42	0
2005	0	—	1 412 520,89	8 208 800,12	308 488,00	85 000,00
2006	0	0	0	8 022 784,94	248 642,42	780 459,84 ⁽⁵⁾
2007	0	0	0	9 300 000,00	248 000,00	—

⁽¹⁾ Disse tal er taget fra Landkreis Emslands budgetoverslag og finansielle korrektioner under post nr. 67.500 »Udligning af tab på lokale, offentlige transportydelse«.

⁽²⁾ NNVG af 28. juni 1995, ændret den 16. december 2004, blev vedtaget på grundlag af forbundsloven om regionalisering af 27. december 1993.

⁽³⁾ Med ændringen i NNVG af 16. december 2004, som trådte i kraft den 1. januar 2005, blev der taget hensyn til den omstændighed, at finansieringen af offentlig transport havde ændret sig på føderalt niveau. Beløbet pr. indbygger var blevet nedsat lidt, men omvendt blev der tilføjet regionaliseringsmidler til forbedring af den offentlige transport, sådan som det fremgår af kolonne 6.

⁽⁴⁾ Beløbet indeholder den oprindeligt godkendte kapital på 410 000,00 EUR plus aktier for 11 248 593,93 EUR i to aktieselskaber.

⁽⁵⁾ Dette beløb omfatter følgende kategorier: Fremme af marketing og forbedring af passageroplysninger, herunder løbende udgifter til mobilitetscentralen Emsland (116 876,09 EUR), anskaffelse af softwaren DIVA-Geo som mobilitetscentralens kortgrundlag (17 402,90 EUR), oprettelse af et busstopregister (28 815,34 EUR), køretøjer (tilkaldebus) 520 989,05 EUR), busstoppesteder (59 376,46 EUR) samt software til planlægning af personbefordringen (37 000,00 EUR).

- (25) De følgende afsnit indeholder en opsummering af faktuelle oplysninger på grundlag af de dokumenter, som Tyskland og klagerne har fremlagt før og efter åbningsafgørelsen.

3.1. KAPITALGRUNDLAG OG OVERDRAGELSE AF AKTIER (KOLONNE 1)

- (26) Landkreis Emsland tilførte EEB selskabskapitel på 800 000 DM (ca. 410 000 EUR), da det tidligere kommunale selskab EE og dets aktiver blev udskilt i 1997, og EEB blev stiftet. Desuden fik EEB tilført aktier i selskabet RWE⁽¹¹⁾.

⁽¹¹⁾ RWE er en førende tysk energivirksomhed.

- (27) På tidspunktet for åbningsafgørelsen var det ikke klart, om overførslen af aktier var en del af EEB's indskudskapital, eller om der var tale om kapitaltilførsel, som ikke var forudset ved EEB's stiftelse. Tyskland gjorde det klart, at størstedelen af aktierne, 280 310 REW-aktier med en markedsværdi på 9 686 523,78 EUR, udgjorde en del af indskudskapitalen. Disse aktier blev overdraget til det kommunale selskab EE, før EEB blev stiftet.
- (28) Dog blev 37 630 aktier med en markedsværdi på 1 689 264,40 EUR først overdraget til EEB den 12. oktober 1998, dvs. mere end fem år efter stiftelsen af EEB.

3.2. INTEGRERET SKOLETRANSPORT I EMSLAND SÜD FREM TIL DEN 31.12.2005 (KOLONNE 2 OG 3) ⁽¹²⁾

- (29) Beløbene i kolonne 2 (udbytte) og kolonne 3 (Landkreis Emslands budgetoverslag og finansielle korrektioner under posten 67.500 *Udligning af tab på offentlige transportydelser*) blev anvendt til EEB's restitutioner til VGE-Süd for deres integrerede skoletransportydelse i Emsland Süd.
- (30) Udbyttet i kolonne 2 er udbytte, som EEB har modtaget fra de nævnte RWE-aktier.
- (31) I Emsland Süd blev skoletransporten overvejende udført af VGE-Süd i integreret form på grundlag af en kontrakt mellem VGE-Süd og EE. Med stiftelsen af EEB i 1997 blev denne kontrakt erstattet af en identisk kontrakt mellem EEB og VGE-Süd. Kontrakten blev opsagt af EEB pr. 31. december 2005.
- (32) Den oprindelige kontrakt mellem EEB og VGE-Süd indeholdt et fast årligt engangsbeløb på 1 705 362,94 EUR. Dette beløb blev den 1. november 2000 forhøjet med 10 % til 1 839 116,88 EUR.
- (33) Kolonne 2 og 3 svarer tilsammen til det engangsbeløb, som var blevet aftalt mellem EEB og VGE-Süd. Landkreis Emsland trak værdien af udbyttet (kolonne 2) fra det samlede beløb, som VGE-Süd skulle have betalt for sine ydelser, og overførte resten (kolonne 3) til EEB. Dette kan ses i den nedenstående tabel, som er baseret på yderligere tal, som er fremsendt af Tyskland efter åbningsafgørelsen.

Tabel 2

Betalinger til VGE-Süd for integreret skoletransport

År	Udbytte (kolonne 2)	»Udligning af tab på lokale, offentlige transportydelser« (kolonne 3)	I alt (betalt til VGE-Süd)
1997	196 572,65	1 508 790,29 ⁽¹⁾	1 705 362,94
1998	246 246,68	1 459 116,26	1 705 362,94
1999	276 011,66	1 429 351,28	1 705 362,94
2000	258 116,45	1 447 246,49	1 705 362,94
2001	276 011,66	1 558 738,18	1 864 749,85
2002	284 397,33	1 554 719,55	1 839 116,88
2003	312 837,07	1 526 279,81	1 839 116,88

⁽¹²⁾ Udbytte og »Udligning af tab på offentlige transportydelser«.

År	Udbytte (kolonne 2)	»Udligning af tab på lokale, offentlige transportydelser« (kolonne 3)	I alt (betalt til VGE-Süd)
2004	355 496,67	1 483 620,21	1 839 116,88
2005	426 596	1 412 520,89	1 839 116,88

(¹) De tyske myndigheder oplyste oprindeligt beløbet til 3 160 667,25 EUR. Senere erklærede de tyske myndigheder, at kolonne 3 for året 1997 ikke kun dækkede betalingerne til VGE-Süd men også betalinger til andre selskaber. Først fra og med 1998 er der en klar skelnen mellem betalingerne til VGE-Süd (kolonne 3) og betalingerne for skoletransportydelser uden for den normale rutetrafik til Deutsche Bahn AG og andre integrerede skoletransportydelser (kolonne 4). Hvis 1997 var blevet beregnet ligesom de efterfølgende år, ville beløbet i kolonne 3 have været på 1 508 790,29 EUR, beløbet i kolonne 4 på 5 936 951,31 EUR (et beløb på 1 651 876,97 EUR er flyttet fra kolonne 3 til kolonne 4, svarende det beløb busselskaberne i det nordlige og det centrale Emsland fik betalt). Summen af de to kolonner udgør det samlede beløb, som er betalt for skoletransport i Landkreis Emsland.

- (34) Da kontrakten mellem EEB og VGE-Süd ophørte i 2005, tilbagebetalte EEB værdien af udbyttet i 2006 til landskredsen Emsland.
- (35) Klageren indsendte følgende tabel til Kommissionen over samtlige betalinger modtaget af VGE-Süd frem til den 31. december 2005, der adskiller sig fra de ovenfor anførte beløb.

Tabel 3

Betalinger til VGE-Süd for alle ydelser

(EUR)

År	Nettoværdi	7 % moms	Bruttoværdi
1997	1 715 447,17	120 081,30	1 835 528,47
1998	1 709 090,19	119 636,31	1 828 726,50
1999	1 721 880,64	120 531,64	1 842 412,28
2000	1 708 981,17	119 628,68	1 828 609,85
2001	1 874 119,68	131 188,38	2 005 308,06
2002	1 851 520,71	129 606,45	1 981 127,16
2003	1 856 560,41	129 959,23	1 986 519,64
2004	1 867 827,64	130 747,93	1 998 575,57
2005	1 863 779,76	130 464,58	1 994 244,34

- (36) De tyske myndigheder forklarede, at forskellen mellem det beløb, som VGE-Süd ifølge klagerne har modtaget, og summen af kolonne 2 og 3 skyldes det forhold, at VGE-Süd ikke kun har udført integreret skoletransport, som indgår i kolonne 2 og 3, men også lejlighedsvis særskilt skoletransport, der ligeledes er blevet betalt af Landkreis Emsland gennem EEB.

3.3. »GODTGØRELSE FOR OMKOSTNINGER TIL SKOLETRANSPORT« (KOLONNE 4)

- (37) Tilskuddet, som landskredsen Emsland har opført i budgetoverslaget og de finansielle korrektioner med positionen 67.510 »Godtgørelse af udgifter til skoletransport«, var bestemt som godtgørelse for EEB's indsats i forbindelse med skoletransporten i det centrale og nordlige Emsland ⁽¹³⁾ samt — efter ophøret af kontrakten med VGE-Süd den 31. december 2005 — det sydlige Emsland. Indsatsen omfattede både integreret og ikke-integreret skoletransport.
- (38) Ved procedurens start var Kommissionen ikke i besiddelse af nogen oplysninger, der kunne danne grundlag for at fastslå, om de finansielle midler, EEB modtog til betaling af busselskabet for dets udførelse af skoletransport, også svarede til de faktiske betalinger, som EEB foretog til dette selskab.
- (39) De tyske myndigheder fremsendte yderligere dokumenter, hvoraf det fremgik, at EEB købte billetter til integreret skoletransport, opført under kolonne 4, til elever, som benytter de almindelige buslinjer. Gennem årlig afregning med Landkreis Emsland blev det sikret, at tilskuddet udbetalt til EEB svarede til de beløb, som EEB havde overført til busselskabet. Betalingerne blev foretaget via en afregningskonto. Landkreis Emsland stillede de nødvendige midler til rådighed, og EEB videresendte midlerne på landskredsens vegne. Afregningskontoen blev hvert år kontrolleret af en uafhængig revisor for at afgøre, om indtægter og udgifter stemte overens.
- (40) De tyske myndigheder forklarede endvidere, at EEB's økonomiske resultat indeholdt indtægter fra integreret skoletransport, som blev udført af tredjemand på ruter, hvortil EEB er indehaveren af transporttilladelsen, samt indtægter fra særskilt skoletransport. Overensstemmelsen mellem indtægter og udgifter for disse finansielle poster blev ligeledes revideret årligt af en uafhængig revisor som en del af EEB's årsberetning.
- (41) De tyske myndigheder fremlagde desuden en opdateret og korrigeret oversigt over de årlige betalinger til EEB for koordinering af skoletransporten.

Tabel 4

Oversigt over de faktiske betalinger til skoletransport

(EUR)

År	»Udligning af tab på lokale, offentlige transportydelser« (kolonne 3)	»Godtgørelse for omkostninger til skoletransport« (kolonne 4)	Samlet beløb betalt af Landkreis Emsland til EEB
1997	1 508 790,29	5 573 355,48	7 033 061,73
1998	1 459 116,26	5 954 096,22	7 413 212,48
1999	1 429 351,28	6 175 822,86	7 605 174,14
2000	1 447 246,49	6 628 313,12	8 075 559,61
2001	1 588 738,19	7 158 797,33	8 747 535,52
2002	1 554 719,55	7 267 713,54	8 822 433,09
2003	1 526 279,81	7 636 828,10	9 163 107,91
2004	1 483 620,21	7 765 750,42	9 249 370,63
2005	1 412 520,88	8 208 800,13	9 621 321,01

⁽¹³⁾ VGE-Süd modtog godtgørelse for omkostningerne inden for rammerne af denne budgetpost.

(EUR)

År	»Udligning af tab på lokale, offentlige transportydelse« (kolonne 3)	»Godtgørelse for omkostninger til skoletransport« (kolonne 4)	Samlet beløb betalt af Landkreis Emsland til EEB
2006		8 022 784,94	8 022 784,94
2007		9 175 787,60	9 175 787,60

3.4. TILSKUD TIL ADMINISTRATIVE UDGIFTER TIL OFFENTLIG TRANSPORT FRA FØDERALE MIDLER I HENHOLD TIL § 7, STK. 4, NNVG (KOLONNE 5)

- (42) Det finansielle tilskud, som er opført under budgetoverslag og finansielle korrektioner under posten 71.510 »Tilskud til Emsländische Eisenbahn fra delstatens andel af forvaltningsomkostninger«, var bestemt til dækning af EEB's omkostninger i forbindelse med udførelsen af de opgaver, selskabet havde fået overdraget af Landkreis Emsland.
- (43) Med til disse opgaver hører opstilling af NTP⁽¹⁴⁾. Udgifterne til udarbejdelsen af NTP, som sker hvert femte år, beløb sig i 1997 til 11 248,42 EUR, i 2002 til 25 000,00 EUR og i 2003 til 8 793,00 EUR.
- (44) I åbningsafgørelsen udtrykte Kommissionen tvivl om, hvorvidt det samlede beløb i kolonne 5 til udgifter i forbindelse med udarbejdelse af NTP var blevet brugt, eller om betalingerne også var medgået til finansiering af andre (selskabsrelaterede) aktiviteter, og om godtgørelsen for udgifter til administration i forbindelse med oprettelse og drift af mobilitetscentralen Emsland (MCE) også indgik i kolonne 5.
- (45) De tyske myndigheder har forklaret, at udgifterne opført under kolonne 5 indeholdt udgifterne til personale og driftsudgifter i forbindelse med planlægning af den offentlige personbefordring, MCE (til og med udgangen af 2004) og koordinering af skoletransporten.
- (46) Frem til udgangen af 2004 var finansieringen af MCE ikke adskilt fra de øvrige omkostninger, som er anført under kolonne 5. Fra og med 2005 blev der i tilslutning til NNVG indført en adskillelse, og beløbene til MCE blev overført til kolonne 6 under den nye post »Godtgørelse iht. NNVG«.
- (47) MCE var en oplysningscentral med gratis information om offentlige transport. Den gav information om bus- og togtrafik i Landkreis Emsland uafhængigt af operatøren. MCE blev oprettet i juli 1995 af distriktskomitéen. På dette tidspunkt havde Landkreis Emsland erkendt, at den manglende information om det offentlige trafikudbud var en alvorlig mangel i den offentlige transportpolitik.
- (48) Ved stiftelsen af EEB i 1997 overdrog Landkreis Emsland MCE's aktiviteter til EEB. I § 3 i selskabets vedtægter blev forvaltningen af MCE overdraget til EEB som en del af selskabets opgaver inden for organisering og samordning af transport. Borgerne kan søge information telefonisk hos MCE, og siden 1999 har MCE haft en skranke på banegården Meppen ved siden af Deutsche Bahn AG's skranke.
- (49) For året 1998 er engangsbeløbet på 3 558,65 EUR, som er aftalt mellem EEB og Landkreis Emsland for organisering og finansiell afregning af skoletransporten, opført i kolonne 5. Dette årlige engangsbeløb tjente som godtgørelse for bogføringsomkostninger i forbindelse med betalinger til Deutsche Bahn AG og rutebusselskaberne i det nordlige og centrale Emsland.

⁽¹⁴⁾ I betragtning 53 i åbningsafgørelsen nåede Kommissionen til den konklusion, at udarbejdelse af NTP er en opgave, som falder inden for offentlige opgaver.

3.5. TILSKUD TIL OFFENTLIG PERSONBEFORDRING FRA FØDERALE MIDLER IHT. § 7, STK. 5, NNVG (KOLONNE 6)

- (50) De finansielle tilskud fra Landkreis Emsland, som er opført under posten 71.500 »Tilskud iht. NNVG«⁽¹⁵⁾, blev tilført i forbindelse med den sidste justering af NNVG, der trådte i kraft 1. januar 2005, så de afspejlede det forhold, at finansiering af offentlig transport var ændret på nationalt plan. Beløbet pr. indbygger var blevet nedsat lidt, men blev omvendt delvist udlignet ved hjælp af regionaliseringsmidler til forbedring af den offentlige transport, sådan som det fremgår af kolonne 6.
- (51) Midlerne under kolonne 6 blev anvendt til driften af MCE og til anskaffelse af køretøjer til en tilkaldebussystem. Med til betalingerne, som er opført under kolonne 6, hører også udgifter, som Kommissionen i sin åbningsafgørelse havde konkluderet ikke udgjorde statsstøtte⁽¹⁶⁾.
- (52) Som beskrevet ovenfor, blev MCE finansieret under kolonne 5 frem til udgangen af 2004 og fra 2005 under kolonne 6. De tyske myndigheder forklarede, at de beløb, som EEB havde modtaget for MCE opført under kolonne 6, i 2005 udgjorde 85 000,00 EUR, i 2006 98 000,00 EUR og i 2007 93 460,87 EUR.
- (53) Landkreis Emsland besluttede endvidere at anvende en del af midlerne i kolonne 6, der var øremærkede til fremme af offentlig transport, til udvidelse af tilkaldebussystemet. I dette tilkaldebussystem kører en bus kun en bestemt strækning, når potentielle passagerer forinden telefonisk til mobilitetscenter Emsland har oplyst, at de ønsker at benytte bussen på et bestemt tidspunkt. Indførelsen af tilkaldebusser havde til formål at forbedre forbindelsen mellem stationerne og de forskellige distrikter på en effektiv måde og undgå tomkørsler.
- (54) De tyske myndigheder har forklaret, at Landkreis Emsland gennem EEB har finansieret anskaffelsen af fem nye busser til et samlet beløb på 685 513,46 EUR. (520 989,05 EUR til fire busser i 2006 og 164 524,42 EUR til en femte bus i 2007).
- (55) EEB tilbød busselskaberne tilkaldebusserne på de samme betingelser, som var fastlagt af Landkreis Emsland. Busserne blev leaset på grundlag af en standardkontrakt, hvor busselskaberne afholdt udgifterne til drift og vedligeholdelse af køretøjerne, men ikke betalte leje. Busserne blev indsat på EEB's strækninger af underleverandører og af andre busselskaber på deres egne linjer. Busserne forblev EEB's ejendom, så Landkreis Emsland kunne bevare kontrollen over dem.

3.6. BEGRUNDELSE FOR INDLEDNING AF PROCEDUREN

- (56) I åbningsafgørelsen blev det fastslået, at det ikke kunne udelukkes, at der forelå statsstøtte med hensyn til følgende foranstaltninger (se også tabel 1 i denne afgørelse):
- Kolonne 1: Overdragelse af aktier
 - Kolonne 2 til 4: Skoletransportordningen
 - Kolonne 5: Forvaltning af offentlig personbefordring (navnlig NTP og MCE)
 - Kolonne 6: MCE og tilkaldebusser.
- (57) I åbningsafgørelsen blev der udtrykt tvivl om disse foranstaltningers forenelighed med det indre marked, såfremt de udgjorde statsstøtte.

⁽¹⁵⁾ Tyskland meddelte Kommissionen, at beskrivelsen af posten 71.500 i budgetoverslaget for 2006, »Tilskud til Emsländische Eisenbahn iht. NNVG«, var forkert, fordi det anførte tilskudsbeløb ikke kun var blevet tildelt EEB. Posten blev derfor givet den modtagerneutrale beskrivelse »Tilskud iht. NNVG« i budgetoverslaget for 2007.

⁽¹⁶⁾ I betragtning 107 i åbningsafgørelsen drog Kommissionen den konklusion at køb af softwaren DIVA-Geo, oprettelsen af et register over busstoppesteder samt anskaffelse af en software til planlægning af personbefordringen alle var forbundet med udviklingen af NTP og dermed udgjorde offentlige opgaver.

3.6.1. SPØRGSMÅLET OM STATSSTØTTE

- (58) I åbningsafgørelsen blev det fastslået, at EEB havde fået tildelt samtlige midler direkte fra Landkreis Emsland, og at EEB i det mindste delvist er en virksomhed, som udøver økonomiske aktiviteter. Desuden hed det i afgørelsen, at der ikke forelå nogen modydelse fra EEB for overdragelsen af aktier og den finansielle støtte til tilkaldebusser og MCE. Med hensyn til skoletransport blev der i åbningsafgørelsen ytret tvivl om, hvorvidt betalingerne i fuldt omfang modsvarede de af EEB afholdte udgifter. Navnlig hvad angår den økonomiske støtte i form af engangsbeløbet kunne en overkompensation ikke udelukkes. Desuden blev det fastslået, at der i det mindste forelå en risiko for konkurrencefordrejning.

3.6.2. STØTTENS FORENELIGHED

- (59) I åbningsafgørelsen blev det tilkendegivet, at der ikke forelå tilstrækkeligt mange oplysninger til at kunne fastslå, om de omhandlede foranstaltninger skulle betragtes som offentlige tjenesteydelser eller bidrag til trafikkoordinering, og om artikel 93 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (i det følgende benævnt »traktaten«) (på daværende tidspunkt artikel 73 i EF-traktaten) udgjorde det juridiske grundlag for undersøgelse af foreneligheden. I så tilfælde ville det være nødvendigt at undersøge foreneligheden med Rådets forordning (EØF) nr. 1191/69 ⁽¹⁷⁾ eller forordning (EØF) nr. 1107/70 ⁽¹⁸⁾. I modsat tilfælde ville det være nødvendigt at undersøge foreneligheden med traktatens artikel 107, stk. 2, eller 3 (på daværende tidspunkt artikel 87 i EF-traktaten).
- (60) Med hensyn til overdragelsen af aktierne blev der i åbningsafgørelsen især ytret tvivl om denne foranstaltningens tilskyndelseeffekt og hensigtsmæssighed.
- (61) Med hensyn til den finansielle støtte til skoletransporten var det uvist, om midlerne i fuldt omfang blev videregivet til andre operatører for udførte skoletransportydelser, eller om en del af midlerne blev tilbageholdt af EEB. Såfremt EEB har tilbageholdt en del af midlerne, rejser spørgsmålet sig, om disse midler er blevet anvendt til aktiviteter af økonomisk eller ikke-økonomisk karakter, og om EEB eventuelt har modtaget en overkompensation for skoletransportydelserne.
- (62) Med hensyn til administrationen af personbefordringen (NTP og MCE) kunne Kommissionen ikke udelukke en overkompensation.
- (63) Med hensyn til tilkaldebusserne var der efter Kommissionens opfattelse tvivl om, hvorvidt EEB har indsat disse på sine egne kommercielt drevne ruter, hvilket ikke vil være traktatmedholdeligt.

4. BEMÆRKNINGER FRA TYSKLAND

4.1. KAPITALGRUNDLAG OG OVERDRAGELSE AF RWE-AKTIER (KOLONNE 1)

- (64) De tyske myndigheder har godtgjort, at de samlede aktiver i den daværende kommunale virksomhed EE blev overdraget til EEB ved selskabets stiftelse. Dette omfattede et kapitalgrundlag på ca. 410 000 EUR og 280 310 RWE-aktier. Tyskland gjorde derefter gældende, at hverken kapitalgrundlaget eller aktierne udgjorde statsstøtte. Endvidere bemærkede de tyske myndigheder, at kapitaltilførslen og den oprindelige overdragelse af RWE-aktier fandt sted før den 13. marts 1997 og dermed ikke kunne tilbagesøges.
- (65) Hvad angår de 37 630 RWE-aktier, som blev overdraget i 1998, forklarede de tyske myndigheder, at overdragelsen var sket efter en ændring af stemmerettighederne for RWE-aktierne, hvorved visse ydelser bortfaldt. Myndighederne bekræftede endvidere, at disse aktier stadig ejes af EEB.
- (66) Tyskland fremførte, at Landkreis Emsland havde handlet som en markedsøkonomisk aktør, der søger at optimere sin skattestruktur, og at Landkreis Emsland ikke havde lidt noget indtægtstab, fordi EEB frem til 2005 havde anvendt alt aktieudbytte til betaling for skoletransport og siden 2005 har måttet afstå udbyttet til Landkreis Emsland.

⁽¹⁷⁾ Rådets forordning (EØF) nr. 1191/69 af 26. juni 1969 om medlemsstaternes fremgangsmåde med hensyn til de med begrebet offentlig tjeneste forbundne forpligtelser inden for sektoren for transporter med jernbane, ad landeveje og sejlbare vandveje (EFT L 156 af 28.6.1969, s. 1).

⁽¹⁸⁾ Rådets forordning (EØF) nr. 1107/70 af 4. juni 1970 om statsstøtte, som ydes inden for sektoren for transporter med jernbaner, ad landeveje og sejlbare vandveje (EFT L 130 af 15.6.1970, s. 1).

4.2. FINANSIEL STØTTE TIL SKOLETRANSPORT (KOLONNE 2, 3 OG 4)

- (67) De tyske myndigheder gjorde gældende, at EEB i henhold til § 3 i selskabets vedtægter er ansvarlig for organiseringen af skoletransporten i Landkreis Emsland (se også betragtning 14), og at EEB har videregivet den betaling, EEB modtog fra Emsland, til de selskaber, som udfører skoletransportkørslen. Hermed gør de tyske myndigheder gældende, at disse overførsler ikke udgør statsstøtte til EEB, sådan som det blev antydnet i betragtning 137 i åbningsafgørelsen.
- (68) EEB modtog elevlister fra alle skoler og fastslog, hvilke elever der havde ret til offentlige skoletransport. For de elever, som ikke kan befordres med rutebus (integreret skoletransport), organiserede EEB særskilt skoletransport. Busselskaberne, herunder også klageren, modtager månedlige betalinger fra EEB for både integreret skoletransport og særskilt skoletransport. De tyske myndigheder gjorde gældende, at EEB havde udbetalt hele det beløb, som Landkreis Emsland havde stillet til rådighed til skoletransport. Som beskrevet i betragtning 39 og 40, blev afregningskontoen og EEB's konto årligt kontrolleret af en revisor for at sikre, at indtægter og udgifter stemmer overens.
- (69) Med hensyn til kolonne 2, 3 og 4 erklærede de tyske myndigheder, at disse kolonner indeholder det samlede beløb til skoletransport i Emsland (både integreret transport og særskilt transport).
- (70) Med hensyn til kolonne 2 og 3 meddelte de tyske myndigheder de manglende tal og forklarede, at disse midler er blevet anvendt til at betale VGE-Süd et engangsbeløb for ydelser leveret frem til 2005 (se også betragtning 29 f.).
- (71) På Kommissionens spørgsmål til det opførte engangsbeløb på 3 934 481,47 EUR for særskilt skoletransport i 1997 ⁽¹⁹⁾ har de tyske myndigheder svaret, at der ved hvert års begyndelse opstilles et overslag, som danner grundlag for de månedlige betalinger. Ved årets afslutning opgøres de faktiske omkostninger, og de relevante afregninger gennemføres. EEB har blot videregivet betalingerne fra Landkreis Emsland til busselskaberne. Eventuelt for høje betalinger blev bogført som gæld til Landkreis Emsland og fratrukket udligningsbetalingen det følgende år. Ved udgangen af 1997 beløb de opgjorte faktiske omkostninger sig til 3 755 618,14 EUR.
- (72) De tyske myndigheder forklarede, at beløbene i kolonne 4 også indeholdt betaling for køb af billetter til eleverne hos Deutsche Bahn AG.
- (73) De tyske myndigheder forklarede, at de stigende beløb i kolonne 4 skyldtes busselskabernes forhøjede takster samt det forhold, at Landkreis Emsland i år 2000 havde bevilget en stigning på mellem 6 og 10 % til busselskaberne, herunder klageren, for særskilt skoletransport.

4.3. FORVALTNING AF OFFENTLIG PERSONBEFORDRING (KOLONNE 5)

- (74) De tyske myndigheder oplyste, at Emsland mobilcenter var blevet oprettet af Landkreis Emsland den 31. juli 1995, dvs. før stiftelsen af EEB. MCE tilbyder køreplaner for alle busselskaber og Deutsche Bahn AG. Centeret opdaterer køreplanerne i offentlige informationssystemer og giver oplysninger til passagerer ved informations-skranken fra mandag til lørdag.
- (75) De tyske myndigheder gjorde gældende, at MCE ikke er en virksomhed, der udøver økonomisk aktivitet, da en sådan virksomhed ikke ville have nogen grund til at etablere et mobilitetscenter, som giver gratis information på vegne af busselskaberne og Deutsche Bahn AG. MCE skal betragtes som en offentlig opgave, der udføres på vegne af Landkreis Emsland, og EEB har kun fået overdraget driften.
- (76) Som anført i betragtning 46 var finansieringen af MCE frem til år 2004 indeholdt i budgetposten i kolonne 5, og derefter foregik finansieringen over den nye budgetpost i kolonne 6.

⁽¹⁹⁾ Jf. betragtning 50 i åbningsafgørelsen.

- (77) Ifølge de tyske myndigheder blev følgende tre opgaver udført af fire medarbejdere: Organisering af regionens offentlige transportydelse (inklusive udarbejdelse af NTP), skoletransport og drift af MCE. Gennem en sammenligning med standardlønningerne på de pågældende løntrin (stillet til rådighed af de lokale myndigheder) fremgår det, at EEB kunne have krævet 169 312,26 EUR for udgifter til personale og materiel i stedet for 138 015,11 EUR. De tyske myndigheder gjorde desuden gældende, at kun udgifter til personale og materiel var blevet dækket, og ingen fortjeneste var blevet tilføjet.

4.4. TILSKUD TIL OFFENTLIG PERSONBEFORDRING FRA FØDERALE MIDLER I HENHOLD TIL § 7, STK. 5, NNVG (KOLONNE 6)

- (78) Kolonne 6 indeholder betalinger til Emsland mobilitetscentral og finansiering af køretøjer til tilkaldebussystemet som forklaret under betragtning 50 f. De tyske myndigheder henviser til, at betalingerne svarer til de faktiske omkostninger, som EEB har afholdt for varetagelsen af de offentlige funktioner.
- (79) Med hensyn til tilkaldebussystemet forklarede de tyske myndigheder, at Landkreis Emsland i november 2005 havde opfordret busselskaberne til at fremsætte forslag til udvidelse af tilkaldebusordningen.
- (80) På opfordring fra Landkreis Emsland anskaffede EEB fire tilkaldebusser i foråret 2006. Busserne blev stillet til rådighed for alle selskaber på følgende betingelser:
- Landkreis Emsland bevarer rådighedsretten til busserne, mens EEB er køretøjernes ejer, som stiller dem til rådighed for busselskaberne på grundlag af en forpagtningskontrakt
 - busselskaberne bærer de løbende udgifter til drift og vedligeholdelse af køretøjerne
 - borgerne kan ringe til MCE og bestille en tilkaldebus. MCE videreformidler kørselsanmodningen til det respektive busselskab.
- (81) I efteråret 2007 blev yderligere en tilkaldebus anskaffet, som blev stillet til rådighed for busselskabet Wessels i Geeste på de samme vilkår.
- (82) De tyske myndigheder gjorde gældende, at EEB ikke kan generere overskud gennem tilkaldebussystemet, og sendte Kommissionen en kopi af en skrivelse af 16. februar 2007 til de aktive busselskaber i Emsland, hvoraf det fremgår, at alle selskaber havde adgang til busserne på samme vilkår.

5. PARTERNES BEMÆRKNINGER

5.1. KLAGERNE

5.1.1. FINANSIEL STØTTE TIL SKOLETRANSPORT (KOLONNE 3 OG 4)

- (83) Klagerne bestrider, at EEB blot har videregivet de beløb, som selskabet modtog fra Landkreis Emsland til skoletransport. De var af den opfattelse, at EEB modtog et engangsbetrag og organiserede skoletransporten på en sådan måde, at selskabets egen fortjeneste blev maksimeret.
- (84) Klagerne bestred, at EEB varetager offentlige funktioner med organiseringen af skoletransporten, og fremførte, at EEB handlede på egne vegne og ikke på vegne af Landkreis Emsland. Hvis EEB anser bestemte funktioner for at være offentlige opgaver, så skal der føres særskilte regnskaber for disse funktioner. De fremførte, at EEB blandede sine økonomiske og ikke-økonomiske aktiviteter sammen.
- (85) Med hensyn til skoletransporten i det sydlige Emsland gjorde klagerne gældende, at kontrakten mellem VGE-Süd og EEB altid været præstationsbaseret, og fremsendte en tabel, som indeholdt de beløb, som VGE-Süd har modtaget (se betragtning 29 f.)
- (86) Klagerne fremførte, at hvis summen af kolonne 3 og 4 udgør de samlede betalinger til selskaber for skoletransport, så pegede den pludselige tilbagegang fra 2005 til 2006 på en tidligere overkompensation.

- (87) Ifølge klagerne havde udgifterne til skoletransport udført af VGE-Süd mellem 1997 og 2007 kun undergået en mindre forandring (ca. 6 %). De havde ingen forklaring på fordoblingen af beløbet i kolonne 4 inden for det samme tidsrum. Klagerne fremførte, at der ikke havde fundet takstforhøjelser sted på mere end 10 % i perioden fra 1997 til 2006.

5.1.2. UDARBEJDELSE AF NTP (KOLONNE 5)

- (88) Klagerne gjorde gældende, at EEB have udarbejdet NTP i sin egen interesse, og at EEB havde skaffet sig en fordel ved tildelingen af rutetransporttilladelse. Desuden var deres holdninger ikke blevet taget i betragtning ved udarbejdelsen af NTP, selvom de var blevet hørt.
- (89) Klagerne bestred også Kommissionens konklusion i åbningsafgørelsen om, at udarbejdelsen af NTP ikke var en økonomisk aktivitet. Den eneste offentlige beslutning, som efter deres mening var blevet truffet, var Landkreis Emslands vurdering og accept af NTP. EEB's forberedelse af den udgør ifølge klagerne en økonomisk aktivitet, som også kunne være udført af et konsulentfirma. Klagerne hævdede, at de også rådede over den nødvendige ekspertise til at gennemføre disse opgaver.
- (90) Klagerne fremførte, at købet af DIVA-softwaren ikke hang specielt sammen med udarbejdelsen af NTP, men at softwaren også kunne anvendes til andre formål som f.eks. til optimering af transportudbuddet fra et busselskab. EEB havde ifølge klagerne opnået en økonomisk fordel gennem den omkostningsfri anskaffelse af DIVA-softwaren.

5.1.3. FINANSIERING AF KØRETØJER TIL ET TILKALDEBUSSYSTEM (KOLONNE 6)

- (91) Hvad angår tilkaldebusserne bestrider klagerne, at busserne er blevet tilbudt alle busselskaber i Emsland. EEB har kun tilbudt busserne til de selskaber, som har tilmeldt deres kørsler til Emsland mobilcenter. Klagerne gjorde gældende, at busselskaberne på denne måde var tvunget til at videregive følsomme oplysninger om deres passagertransport til deres konkurrent EEB. Desuden har EEB ifølge klagerne ikke kun benyttet busserne på tilkaldestrækningerne, men også til rutetrafik (f.eks. på strækningen Haselünne-Meppen).
- (92) Klagerne hævdede, at ingen af dem havde modtaget en tilkaldebus. Navnlig gjorde klagerne Albers og Elbert gældende, at de var blevet stillet ringere i godkendelsesprocessen, fordi de angiveligt ikke havde haft adgang til tilkaldebussystemet.

5.2. NÆRTRAFIKRÅDGIVNINGEN SÜDWEST

- (93) Nærtrafikrådgivningen Südwest bestrider Kommissionens konklusion i åbningsafgørelsen, ifølge hvilken betalingerne i henhold til § 45a, PBefG udgør en kompensation for offentlige forpligtelser og opfylder Altmark-kriterierne. Nærtrafikrådgivningen Südwest gjorde gældende, at begrebet »forpligtelse til offentlig tjeneste ikke er defineret i § 45a, PBefG, at der ikke findes nogen kontrol, som forhindrer overkompensation, og at sammenligningen med en repræsentativ økonomisk og effektivt fungerende virksomhed var forkert.

5.3. ANONYME BEMÆRKNINGER

- (94) En anonym part stillede spørgsmål ved, om de ovenfor nævnte beløb i tabellens kolonne 3 stemte overens med betalingerne for skoletransporten. Den anonyme part fandt, at det drejede sig om direkte tilskud til busselskaber med henblik på at opnå andre fordele (indflydelse på køreplaner, EEB's deltagelse i VGE-Süd, bedre køreplaner for passagerer, som ikke er skoleelever, underleverancer til virksomheder, som oprindeligt var aktive inden for særskilt skoletransport).

6. BEMÆRKNINGER FRA DE TYSKE MYNDIGHEDER TIL INTERESSEREDE PARTERS BEMÆRKNINGER

6.1. FINANSIEL STØTTE TIL SKOLETRANSPORT (KOLONNE 3 OG 4)

- (95) De tyske myndigheder gjorde gældende, at faldet i betalingerne til skoletransport (kolonne 3 og 4) mellem 2005 og 2006 ikke pegede i retning af nogen overkompensation før 2006, sådan som det blev hævdet af klagerne. Myndighederne forklarede nedgangen som følger:

— På grund af klagerne til Kommissionen fra samme klager blev alle kontrakter vedrørende skoletransport annulleret pr. 31. december 2005. Efterfølgende blev skoletransporten omorganiseret, og mange ikke-integrerede ruter blev integreret i regulære buslinjer. Den resterende særskilte skoletransport blev sendt i udbud. Dette har ført til omkostningsreduktioner.

- Kontrakten med VGE-Süd, som var baseret på et engangsbeløb, ophørte også med udgangen af 2005 (se betragtning 29 f.), og betalingerne til VGE-Süd er faldet fra 1 840 000 EUR i 2005 til 1 719 000 i 2006.
 - Desuden er der i 2005 blevet udbetalt forskud, som viste sig at være for høje. Dette har også bidraget til, at det anførte beløb i kolonne 4 er betydeligt lavere for 2006.
- (96) Med hensyn til stigningerne i de samlede omkostninger i perioden fra 1997 til 2006 advarede de tyske myndigheder om, at kolonne 4 ikke giver et præcist billede af de faktiske omkostninger, da tallene for de enkelte år indeholder forskud for de efterfølgende år.
- (97) I 2007 steg omkostningerne som følge af betydelige takstforhøjelser for skoleelevernes billetter på VGE-Süds regulære busruter. Myndighederne fremlagde tal for udviklingen i taksterne i området, der betjenes af VGE-Süd. Tal, som viser stigninger på op til 45 %. De anførte også, at tallet for skolelever med ret til skoletransport var steget med ca. 20 % i perioden fra 1997 til 2003 (fra 15 429 til 18 454). På trods af denne stigning kan der faktisk konstateres en samlet nedgang i omkostningerne til skoletransport, hovedsageligt på grund af skoletransportens integration i rutebustrafikken.
- (98) De tyske myndigheder har ikke bestridt, at EEB udøver økonomiske aktiviteter, men insisterede på, at EEB i forbindelse med betalingerne for skoletransport, som er opsummeret i kolonne 3 og 4, ikke handler som en virksomhed, men udførte en offentlig funktion i henhold til § 3 i selskabets vedtægter (se betragtning 14). EEB har blot videregivet betalinger modtaget fra Landkreis Emsland til de busselskaber, som har udført skoletransporten. Der er blevet afregnet regelmæssigt for at sikre, at selskaberne ikke modtog for høj eller for lav godtgørelse.

6.2. UDARBEJDELSE AF NTP (KOLONNE 5)

- (99) Ifølge de tyske myndigheder er påstanden om, at klagerne ikke er blevet tilstrækkeligt hørt i forbindelse med udarbejdelsen af NTP, og at NTP er blevet tilpasset til fordel for EEB, ikke korrekt. I 1996 blev busselskaberne inviteret til at deltage i en arbejdsgruppe for at drøfte NTP. Busselskaberne deltog i denne arbejdsgruppe. I 2002 afviste selskaberne Kalmer, Bittner, Elbert, Wessels, Fischer og Richers-Reisen imidlertid at deltage i en tilsvarende arbejdsgruppe og fremsendte skriftlige bemærkninger. Disse bemærkninger blev opsummeret og drøftet i Landkreis Emslands organer. Kommissionen har modtaget relevante dokumenter vedrørende dette forhold.
- (100) De tyske myndigheder forklarede endvidere, at NTP ikke indeholdt konkrete oplysninger om de enkelte busruters frekvens eller om ruteforløb (en kopi af NTP er blevet fremsendt til Kommissionen). Det stod ikke klart for de tyske myndigheder, hvorvidt udarbejdelsen af NTP kunne udgøre en konkurrencemæssig ulempe for busselskaberne.
- (101) De tyske myndigheder bestred desuden klagerens påstand om, at en del af udarbejdelsen af NTP udgør en økonomisk aktivitet. Myndighederne bekræftede, at NTP indgår i Landkreis Emslands offentlige opgaver. EEB's vedtægter pålægger udtrykkeligt selskabet at udarbejde NTP.

6.3. FINANSIERING AF KØRETØJER TIL ET TILKALDEBUSSYSTEM (KOLONNE 6)

- (102) Hvad angår tilkaldebussystemet, henviste de tyske myndigheder til, at busserne var blevet tilbudt alle busselskaber i Emsland på samme betingelser, sådan som det fremgår af yderligere skrivelse af 16. februar 2007 til busselskaberne. Det var uforståeligt for de tyske myndigheder, hvorledes det obligatoriske opkald til mobilitetscenter Emsland kunne medføre videregivelse af kommercielt følsomme oplysninger.
- (103) Myndighederne bestred, at selskaberne Albers og Elbert ikke havde haft adgang til disse busser. Man gjorde gældende, at det under møder med selskabet Elbert havde vist sig, at selskabet ikke var enig i betingelserne for brugen af busserne.
- (104) Med hensyn til tilkaldebusserne er de tyske myndigheder af den opfattelse, at EEB har udført offentlige opgaver. I tilslutning til beslutningen af 8. februar 2006 pålagde kredsrådet i Landkreis Emsland EEB at anskaffe busserne og opbygge tilkaldebussystemet. Da busserne var EEB's ejendom, ønskede Landkreis Emsland at sikre sig rådighedsretten til busserne.

- (105) De tyske myndigheder forklarede, at andre interesserede selskaber var blevet tilbudt driften af en tilkaldebus, når et selskab ikke længere var interesseret heri. Hvis der ikke blev mødt interesse, traf Landkreis Emsland afgørelse om brugen af busserne. I august 2012 blev driften af en af disse fem tilkaldebusser indstillet, og de tyske myndigheder forklarede, at denne bus var blevet solgt og beløbet fra salget overført til Landkreis Emsland. Dette viser, at Emsland havde beholdt retten til rådighed over busserne. Det samme ville ske, hvis driften af andre busser skulle blive indstillet.
- (106) De tyske myndigheder har bekræftet, at busserne ud over at blive anvendt i tilkaldebussystemet også var blevet anvendt til skoletransport. Dette var ifølge de tyske myndigheder sket i samråd med Landkreis Emsland. EEB's datterselskaber og tredjeparter anvendte tilkaldebusserne til skoletransport i mellem 3,9 % og 24,1 % af tiden.

7. VURDERING AF FORANSTALTNINGEN

7.1. DENNE AFGØRELSES BESLUTNINGS GENSTAND

7.1.1. GENSTAND IFØLGE ÅBNINGSAFGØRELSEN

- (107) I åbningsafgørelsen blev det fundet, at EEB i tidsrummet 1997 til 2007 muligvis havde modtaget forskellige former for statsstøtte, som er sammenfattet i kolonne 1-6 i tabel 1 i denne afgørelse.
- (108) Kommissionen nåede i sin åbningsafgørelse frem til, at visse foranstaltninger indeholdt i disse kolonner ikke udgjorde statsstøtte efter traktatens artikel 107, stk. 1. Disse foranstaltninger er ikke en del af den foreliggende afgørelse, da Kommissionen allerede har taget endegyldig stilling hertil.
- (109) Bemærkningerne fra trafikrådgivningen Südwest vedrører betalinger ifølge PBefG, § 45a, for hvilke Kommissionen har fastslået, at der ikke var tale om statsstøtte. Denne afgørelse er ikke blevet omstødt af EU-Domstolen og er derfor endelig. Kommissionen vil derfor ikke tage yderligere stilling til disse påstande.
- (110) En del af klagernes påstande henviser til nogle af de betalinger i kolonne 6, for hvilke Kommissionen allerede har slået fast, at de ikke udgør statsstøtte. Det drejer sig om udgifter til køb af softwaren DIVA-Geo, udarbejdelse af et register over busstoppesteder, busstoppesteder og software til planlægning af personbefordring. Denne afgørelse er ikke blevet ikke af EU-domstole og er derfor endelig. Kommissionen vil derfor ikke tage yderligere stilling til disse påstande.

7.1.2. FORANSTALTNINGER, SOM IKKE ER GENSTAND FOR KRAV OM TILBAGEBETALING AF ULOVLIG OG UFORENLIG STATSSTØTTE

- (111) Hvad angår kolonne 1 slår Kommissionen fast, at den oprindelige indskudskapitel og størstedelen af RWE-aktierne ⁽²⁰⁾ allerede stod til rådighed for selskabet i den pr. 1. januar 1997 overtagne egenkapital (EE). Som anført af de tyske myndigheder fandt kapitaliseringen og overdragelsen sted mere end 10 år før den dato, hvor Tyskland modtog den første anmodning om oplysninger om disse overførsler ⁽²¹⁾. Derfor kan disse foranstaltninger ikke længere gøres til genstand for et krav om tilbagebetaling af ulovlig og uforenelig statsstøtte i henhold til artikel 17 i Rådets forordning (EU) 2015/1589 ⁽²²⁾. Af den under afsnit 7.2.1. anførte grund er disse foranstaltninger at betragte som statsstøtte. Denne statsstøtte antages imidlertid at udgøre eksisterende statsstøtte, jf. artikel 1, litra b), nr. iv), i forordning (EU) 2015/1589 ⁽²³⁾.
- (112) En mindre del af RWE-aktierne ⁽²⁴⁾ blev først overdraget den 12. oktober 1998 (»1998-aktierne«), hvilket er mindre end 10 år før tidspunktet for den første anmodning til Tyskland om oplysninger vedrørende overdragelsen. Overdragelsen af 1998-aktierne udgør derfor ny statsstøtte.
- (113) Den foreliggende afgørelse behandler derfor ikke foreneligheden af kapitaliseringen og størstedelen af RWE-aktierne, men begrænser sig til de i 1998 overførte aktier.

⁽²⁰⁾ 280 310 RWE-aktier med en markedsværdi på ca. 9 686 523,78 EUR (se betragtning 27).

⁽²¹⁾ Europa-Kommissionen sendte denne anmodning om oplysninger den 13. marts 2007.

⁽²²⁾ Se Rådets forordning (EU) 2015/1589 af 13. juli 2015 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af Artikel 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (EUT L 248 af 24.9.2015, s. 9). Dette er i overensstemmelse med Kommissionens konklusioner i betragtning 143 i åbningsafgørelsen.

⁽²³⁾ Jf. også betragtning 148 i åbningsafgørelsen.

⁽²⁴⁾ 37 630 i aktier med en markedsværdi på ca. 1 689 264,40 EUR.

7.1.3. KONKLUSION VEDRØRENDE AFGØRELSENS GENSTAND

- (114) På baggrund af det ovenstående tages der i denne afgørelse stilling til, om EEB har modtaget statsstøtte efter traktatens artikel 107, stk. 1, og i bekræftende fald, om denne statsstøtte kan anses for at være forenelig, hvad angår følgende foranstaltninger:
- 1998-aktierne i RWE og udbytte heraf (kolonne 1 og 2)
 - Skoletransport (kolonne 3 og 4)
 - Finansiell støtte til udarbejdelsen af NTP (kolonne 5)
 - Finansiering af mobilitetscenter Emsland (kolonne 5 og 6)
 - Finansiering af anskaffelse af køretøjer (kolonne 6)

7.2. SPØRGSMÅLET OM STATSSTØTTE

- (115) Artikel 107, stk. 1, i traktaten (»traktaten«) fastsætter, at statsstøtte eller støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler under enhver tænkelig form, og som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner, er uforenelig med det indre marked, i det omfang den påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne, medmindre andet er bestemt i traktaterne.
- (116) De i traktatens artikel 107, stk. 1, fastsatte kriterier skal alle være opfyldt. Så med henblik på at vurdere, hvorvidt den pågældende foranstaltning udgør statsstøtte i henhold til traktatens artikel 107, stk. 1, skal alle følgende betingelser være opfyldt. Den økonomiske støtte skal:
- ydes af staten eller med statsmidler
 - begunstige visse virksomheder eller visse produktioner
 - fordreje eller true med at fordreje konkurrencevilkårene
 - påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne.

7.2.1. 1998-AKTIERNE I RWE OG UDBYTTE HERAF

7.2.1.1. *Selektiv økonomisk fordel for en virksomhed*

- (117) Det første trin er at undersøge, om EEB i relation til overdragelsen af 1998-aktierne og det dertil knyttede udbytte kan betragtes som en virksomhed.
- (118) Domstolen har konsekvent defineret virksomheder som enheder, der udøver en økonomisk aktivitet, uanset deres retlige form eller finansieringsmåde ⁽²⁵⁾. Klassifikationen af en bestemt enhed afhænger dermed helt af, hvad dens aktiviteter består i. Som beskrevet i betragtning 12-16 udøver EEB en lang række aktiviteter. På nogle områder handler EEB på Landkreis Emslands vegne og videregiver blot betalinger til erhvervsdrivende på dennes vegne; på andre områder udøver EEB aktiviteter, som falder under offentlige opgaver. EEB udøver desuden også økonomiske aktiviteter; Selskabet er indehaver af en rutetransporttilladelse, som det har fået tildelt på et konkurrencemæssigt grundlag, og tilbyder tjenester inden for jernbanegodstransport.
- (119) Klassificeringen af en enhed som en virksomhed sker altid i forhold til en bestemt aktivitet. En enhed, der både udfører økonomiske og ikke-økonomiske aktiviteter, betragtes kun som en virksomhed i forhold til førstnævnte aktivitet ⁽²⁶⁾. I denne forbindelse bemærker Kommissionen, at Landkreis Emsland ikke havde knyttet betingelser til aktiernes overdragelse. De blev snarere modtaget som gave uden vederlag.
- (120) Med hensyn til udbyttet slår Kommissionen fast, at Tyskland har godtgjort, at det samlede beløb, som EEB har modtaget i udbytte fra de overtagne aktier, er blevet anvendt til finansiering af skoletransport frem til 2005 og tilbagebetalt til Landkreis Emsland fra 2006 (se også betragtning 29 f.) Tyskland har dermed bevist, at udbyttet i undersøgelsesperioden ikke er blevet anvendt til andre af EEB's aktiviteter, ligesom det ikke er blevet anvendt til økonomiske aktiviteter.

⁽²⁵⁾ Dom af 12. september 2000 i forenede sager C-180/98-C-184/98, Pavlov m.fl., ECLI:EU:C:2000:428, præmis 74. Dom af 10. januar 2006 i sag C-222/04, Cassa di Risparmio di Firenze SpA m.fl., ECLI:EU:C:2006:8, præmis 107.

⁽²⁶⁾ Dom af 12. december 2000 i sag T-128/98, Aéroports de Paris mod Kommission, ECLI:EU:T:2000:290, præmis 108.

- (121) Kommissionen konkluderer derfor, at Tyskland med overdragelsen af RWE-aktierne i 1998 har givet EEB en fordel, da værdien EEB's aktiver blev forhøjet uden vederlag eller modydelse.
- (122) Dertil kommer, at EEB kunne anvende aktierne til forbedring af sin finansielle situation og navnlig som sikkerhed for sin økonomiske aktivitet.
- (123) Anderledes forholder det sig med aktieudbyttet, som ikke er blevet anvendt til økonomisk virksomhed. Med undtagelse af udbyttet af disse aktier må EEB derfor betragtes som en virksomhed, hvad angår 1998-aktierne i RWE.
- (124) De EEB hvad angår 1998-aktierne i RWE (med undtagelse af aktieudbyttet) betragtes som virksomhed, skal det undersøges, om aktieoverdragelsen har medført en fordel. En fordel i henhold til traktatens artikel 107, stk. 1, er en økonomisk fordel, som en virksomhed ikke ville have opnået på normale markedsbetingelser, dvs. uden statslig indgriben ⁽²⁷⁾.
- (125) Økonomiske transaktioner, der gennemføres af offentlige organer (herunder offentlige virksomheder) giver ikke modparten en fordel, og udgør derfor ikke statsstøtte, hvis de gennemføres på normale markedsvilkår ⁽²⁸⁾. I denne sammenhæng har EU-Domstolen opstillet det »markedsøkonomiske investorprincip«. Med henblik på at afgøre, om det offentlige organs økonomiske transaktion udgør statsstøtte, skal det undersøges, om en privat investor på tilsvarende størrelse, som er aktiv på normale betingelser i en markedsøkonomi, under tilsvarende omstændigheder ville have haft grund til at gennemføre den omtalte investering ⁽²⁹⁾.
- (126) Som anført i betragtning 66 fremførte Tyskland, at Landkreis Emsland havde handlet som en markedsøkonomisk kapitalgiver. I det foreliggende tilfælde overførte Emsland aktierne uden vederlag, uden udtrykkeligt at angive en modtager, hvilket ikke ville ske på normale markedsbetingelser. Tyskland har ikke fremlagt bevis for, at fordelene ved den skatteoptimering, som var Landkreis Emslands mål, var større end markedsværdien for aktierne i 1998. Under alle omstændigheder kom fordelene ved skatteoptimeringen ikke Landkreis Emsland, men EEB til gode.
- (127) Landkreis Emsland overdrog de 37 630 RWE-aktier til en værdi på ca. 1 689 264,40 EUR og forventede, at de med en udlodning på 1,60 DM (ca. 0,80 EUR) om året pr. aktie ville indbringe et udbytte på ca. 34 000 DM (ca. 17 000 EUR).
- (128) Landkreis Emsland baserede sig ved denne værdioverførsel ikke på en forretningsplan, der forudså et afkast, som ville være acceptabelt efter det markedsøkonomiske investorprincip ⁽³⁰⁾. Desuden blev aktierne overdraget vederlagsfrit.
- (129) Kommissionen konkluderer derfor, at overdragelsen af 1998-aktierne i RWE ikke skete på normale markedsvilkår og derfor ikke var i overensstemmelse med det »markedsøkonomiske investorprincip«.
- (130) Overdragelsen af disse aktier udgør derfor en fordel. Den blotte besiddelse af aktier kan bidrage til at forbedre EEB's finansielle situation (aktierne kan sælges eller belånes).
- (131) Med RWE-aktiernes overdragelse i 1998 gav Landkreis Emsland afkald på en faktisk, potentiel indtægt, som ville være steget gennem salg eller belåning af aktierne, og overdrog denne til EEB (også selvom EEB i det undersøgte tidsrum ikke beholdt udbyttet på disse aktier). Da 1998-aktierne er opført som et aktiv i EEB's regnskab, kan EEB frit råde over eller stille dem som sikkerhed. Kommissionen bemærker i denne forbindelse, at Landkreis Emsland ikke havde knyttet særlige betingelser til aktieoverdragelsen, som f.eks. at aktierne ikke måtte sælges eller stilles som sikkerhed.
- (132) Da overdragelsen af 1998-aktierne kunne komme EEB's økonomiske aktiviteter til gode, konkluderer Kommissionen, at EEB som en virksomhed i traktatens artikel 107, stk. 1's forstand opnåede en selektiv fordel derved, når der ses bort fra udbyttet.

⁽²⁷⁾ Dom af 11. juli 1996 i sag C-39/94, SFEI m.fl., ECLI:EU:C:1996:285, præmis 60; dom af 29. april 1999 i sag C-342/96, Spanien mod Kommissionen, ECLI:EU:C:1999:210, præmis 41.

⁽²⁸⁾ Dom af 11. juli 1996 i sag C-39/94, SFEI m.fl., ECLI:EU:C:1996:285, præmis 60 og 61.

⁽²⁹⁾ Se f.eks. dom af 21. marts 1990 i sag C-142/87, Belgien mod Kommissionen (»Tubemeuse«), ECLI:EU:C:1990:125, præmis 29; dom af 21. marts 1991 i sag C-305/89, Italien mod Kommissionen (ALFA Romeo), ECLI:EU:C:1991:142, præmis 18 og 19; dom af 30. april 1998 i sag T-16/96, Cityflyer Express mod Kommissionen, ECLI:EU:T:1998:78, præmis 51; dom af 21. januar 1999 i forenede sager T-129/95, T-2/96 og T-97/96, Neue Maxhütte Stahlwerke og Lech-Stahlwerke mod Kommissionen, ECLI:EU:T:1999:7, præmis 104; dom af 6. marts 2003 i forenede sager T-228/99 og T-233/99, Westdeutsche Landesbank Girozentrale og Land Nordrhein-Westfalen mod Kommissionen, ECLI:EU:T:2003:57, præmis 245.

⁽³⁰⁾ Jf. betragtning 89 i åbningsafgørelsen.

7.2.1.2. Statsmidler og tilregnelser til staten

- (133) 1998-aktierne var et aktiv, der tidligere tilhørte Landkreis Emsland som territorial enhed i den offentlige forvaltning, og som denne havde fuldstændig rådighed over. De udgør derfor statsstøtte efter traktatens artikel 107, stk. 1. Aktiernes overdragelse til EEB var resultatet af en beslutning truffet af Landkreis Emsland og må derfor i henhold til traktatens artikel 107, stk. 1, tilregnes staten.

7.2.1.3. Konkurrencefordrejning og påvirkning af samhandelen mellem medlemsstaterne

- (134) Flere medlemsstater begyndte fra 1995 at åbne visse transportmarkeder for konkurrence fra virksomheder, der er etableret i andre medlemsstater, således at flere virksomheder allerede tilbyder transportydelser i byer, forstæder eller regioner i andre medlemsstater end deres hjemstat ⁽³¹⁾. Som anført i betragtning 18 skal rutebustransporttilladelser i henhold til den tyske lovgivning tildeles på et konkurrencemæssigt grundlag, og EEB råder over en sådan tilladelse. Besiddelsen af 1998-aktierne i REW kan skabe konkurrencefordrejninger i udbuddet af bustransportydelser, idet EEB's finansielle situation derigennem bliver forbedret.
- (135) En fordel givet til en virksomhed, der opererer på et marked, som er åbent for konkurrence, vil desuden normalt blive anset for at påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne. Faktisk er det sådan, at »når en finansiel støtte, som ydes af en stat, styrker en virksomheds stilling i forhold til andre virksomheder, som den konkurrerer med i samhandelen inden for Fællesskabet, må det antages, at denne samhandel påvirkes af støtten« ⁽³²⁾. Overdragelsen af 1998-aktierne må derfor antages at kunne påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne, da den forstærkede EEB's markedsposition og dermed mulighederne for at få tildelt en rutetransporttilladelse.
- (136) Overdragelsen af 1998-aktierne førte derfor sandsynligvis til konkurrencefordrejninger og påvirkede samhandelen mellem medlemsstaterne med hensyn til EEB's økonomiske aktiviteter.

7.2.1.4. Konklusion

- (137) På grundlag af ovenstående konkluderer Kommissionen, at aktieoverførslen til EEB i 1998 udgør statsstøtte efter traktatens artikel 107, stk. 1. Kommissionen skal derfor undersøge, om denne foranstaltning kan betragtes som forenelig med det indre marked.
- (138) Udbyttet af RWE-aktierne, som blev overdraget til EEB, udgør ikke statsstøtte efter traktatens artikel 107, stk. 1.

7.2.2. SKOLETRANSPORT (KOLONNE 3 OG 4)

- (139) På det første trin undersøges, om EEB kan betragtes som en virksomhed i relation til organiseringen af skoletransporten i Landkreis. Som allerede anført i betragtning 119 har Domstolen konsekvent defineret virksomheder som enheder, der udøver en økonomisk aktivitet, uanset deres retlige form eller finansieringsmåde ⁽³³⁾. Klassifikationen af en bestemt enhed afhænger dermed helt af, hvad dens aktiviteter består i.
- (140) Såfremt en enhed udøver flere forskellige aktiviteter, som til dels kan anses for økonomiske og til dels som ikke-økonomiske, så skal — såfremt aktiviteterne kan skelnes fra hinanden — hver aktivitet undersøges separat ⁽³⁴⁾. Den omstændighed, at en virksomhed udøver en økonomisk aktivitet, betyder ikke nødvendigvis, at alle dens aktiviteter skal betragtes som økonomiske.

⁽³¹⁾ Dom af 24. juli 2003 i sag C-280/00, Altmark Trans GmbH og Regierungspräsidium Magdeburg mod Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH, ECLI:EU:C:2003:415.

⁽³²⁾ Dom af 4. april 2001 i sag T-288/97, Friuli-Venezia Giulia, ECLI:EU:T:2001:115, præmis 41.

⁽³³⁾ Dom af 12. september 2000 i forenede sager C-180/98-C-184/98, Pavlov m.fl., ECLI:EU:C:2000:428, præmis 74. Dom af 10. januar 2006 i sag C-222/04, Cassa di Risparmio di Firenze SpA m.fl., ECLI:EU:C:2006:8, præmis 107.

⁽³⁴⁾ Dom af 19. januar 1994 i sag C-364/92, SAT Fluggesellschaft mbH/Den Europæiske Organisation for Luftfartssikkerhed (Eurocontrol), ECLI:EU:C:1994:7, præmis 19 ff.; dom i Aéroports de Paris mod Kommissionen, nævnt ovenfor i fodnote 32, ECLI:EU:T:2000:290, præmis 112ff.

- (141) De tyske myndigheder forklarede, at EEB kun videregav de modtagne beløb fra Landkreis Emsland til de busselskaber, som udførte både integreret og ikke-integreret skoletransport. Af en samlet oversigt over Emslands årlige betalinger til EEB samt EEB's betalinger i en skrivelse fra en revisor, som Tyskland har fremlagt, fremgår det, at EEB's regnskaber er blevet kontrolleret, og at de indgående og udgående betalinger for skolekørsel opvejer hinanden. EEB har således ikke udført en økonomisk aktivitet, men blot fungeret som formidler på forvaltningens vegne, dvs. som statens forlængede arm.
- (142) Kommissionen konkluderer derfor, at EEB ikke optrådte som en virksomhed i traktatens artikel 107, stk. 1's forstand i forbindelse med tilrettelæggelsen af skoletransporten i Landkreis Emsland. Eftersom alle kriterierne i traktatens artikel 107, stk. 1, skal være opfyldt, konkluderer Kommissionen, at beløbene i kolonne 3 og 4 til finansiering af organiseringen af skoletransporten ikke udgør statsstøtte efter traktatens artikel 107, stk. 1.

7.2.3. FINANSIEL STØTTE TIL UDARBEJDELSEN AF NTP (KOLONNE 5)

- (143) Kommissionen konkluderede allerede i sin åbningsafgørelse, at EEB's udarbejdelse af udkast til NTP til godkendelse i kredsrådet ikke udgør en økonomisk aktivitet.
- (144) De yderligere oplysninger, som er fremlagt af klagerne, ændrer intet ved denne konklusion. Faktisk er tilrettelæggelse af offentlige transporttjenester i henhold til § 2, stk. 2 og 6 i NNVG en offentlig opgave. Det skal fastlægges i en NTP på hvilken måde denne offentlige opgave skal udføres. NTP er derfor i alt væsentligt en del af Landkreis Emslands politiske opgaver, som er blevet overdraget til EEB.
- (145) I åbningsafgørelsen blev der også ytret tvivl om, hvorvidt godtgørelsen for udgifterne til NTP var passende. Det fremgår af oplysningerne fra de tyske myndigheder at de beløb, som Landkreis Emsland har afholdt til finansiering af NTP, begrænsede sig til godtgørelse af de afholdte driftsomkostninger (se også betragtning 43), at der var tale om en af EEB-personalets opgaver, og at der ikke blev refunderet nogen yderligere personaleomkostninger.
- (146) Kommissionen fastholder derfor, at EEB ikke optrådte som en virksomhed i artikel 107, stk. 1's forstand i forbindelse med tilrettelæggelsen af NTP. Eftersom alle kriterierne i traktatens artikel 107, stk. 1, skal være opfyldt, konkluderer Kommissionen, at de i kolonne 5 anførte foranstaltninger ikke udgør statsstøtte efter traktatens artikel 107, stk. 1.

7.2.4. FINANSIERING AF MOBILITETSCENTER EMSLAND (KOLONNE 5 OG 6)

7.2.4.1. *Selektiv økonomisk fordel for en virksomhed*

- (147) På det første trin undersøges, om EEB kan anses som en virksomhed i relation til finansieringen af MCE. Som allerede anført i betragtning 119 har Domstolen konsekvent defineret virksomheder som enheder, der udøver en økonomisk aktivitet, uanset deres retlige form eller finansieringsmåde⁽³⁵⁾. Klassifikationen af en bestemt enhed afhænger dermed helt af, hvad dens aktiviteter består i.
- (148) På tidspunktet for åbningsafgørelsen var Kommissionen ikke vidende om, at MCE var blevet oprettet længe for stiftelsen af EEB, og at delstaten Niedersachsen havde stillet denne informationstjeneste til rådighed inden for rammerne af den offentlige transport. Landkreis Emsland besluttede den 31. juli 1995 at drive et mobilitetscenter for at kunne tilbyde offentligheden en informationstjeneste for den offentlige transport. Landkreis Emsland overdrog først denne opgave til EEB ved selskabets stiftelse den 1. januar 1997. Dette er udtrykkeligt anført i EEB's vedtægter.
- (149) Af § 2, stk. 2, og § 6 i NNVG fremgår det, at tilrettelæggelsen af en offentlig transportydelse er en offentlig opgave. Det skal fastlægges i en NTP, på hvilken måde denne offentlige opgave skal udføres. I Landkreis Emslands NTP slås det fast, at MCE skal stille omfattende og aktuelle oplysninger om de offentlige transportydelser til rådighed, og at dette er en væsentlig og integreret del af denne offentlige opgave.

⁽³⁵⁾ Dom af 12. september 2000 i forenede sager C-180/98-C-184/98, Pavlov m.fl., ECLI:EU:C:2000:428, præmis 74. Dom af 10. januar 2006 i sag C-222/04, Cassa di Risparmio di Firenze SpA m.fl., ECLI:EU:C:2006:8, præmis 107.

- (150) Som forklaret ovenfor (se betragtning 47) bemærker Kommissionen, at MCE tilbød gratis oplysninger og kun fik godtgjort de udgifter til materiale og personale, som skulle finansieres på forhånd. Der var ikke forudset nogen fortjeneste. Kommissionen fastslår, at en markedsøkonomisk investor næppe ville stille informationstjenesten til rådighed på den måde, som MCE gjorde.
- (151) Kommissionen påpeger også, at MCE's situation er en anden end den, der gjorde sig gældende i sag nr. 604/05, Landkreis Wittenberg, K(2005) 1847 endelig udg., som blev nævnt i åbningsafgørelsen. I Wittenberg-sagen modtog busselskaberne offentlige midler, som var øremærket til et lokalt mobilitetscenter. Busselskaberne betalte for et mobilitetscenter i Landkreis Wittenberg. Den offentlige finansiering fritog dermed busselskaberne for omkostninger, som de normalt skulle have afholdt, og gav dermed busselskaberne en fordel som omhandlet i traktatens artikel 107, stk. 1. I det foreliggende tilfælde ligger det finansielle ansvar for MCE hos EEB som en enhed, der varetager offentlige opgaver, som tidligere blev udført inden for rammerne af den offentlige forvaltning.
- (152) Dog kan det på grund af karakteren af MCE's aktivitet ikke helt udelukkelse, at aktiviteten i det mindste i grundlæggende form ikke kan udføres af en markedsøkonomisk operatør.
- (153) Ud fra de oplysninger, som Tyskland og tredjeparter har fremlagt efter åbningsafgørelsen, er Kommissionen ikke i stand til at vurdere, om driften af MCE i det foreliggende tilfælde udgør en økonomisk aktivitet, og om EEB med tilvejebringelsen af denne tjeneste har handlet som en virksomhed i artikel 107, stk. 1's forstand.
- (154) Hvis EEB har handlet som en virksomhed, ville de offentlige midler, selskabet fik stillet til rådighed til denne opgave, indebære en fordel, medmindre delstaten ikke skulle have handlet som en markedsøkonomisk aktør, hvilket forekommer usandsynligt.

7.2.4.2. *Statsmidler og tilregnelser til staten*

- (155) Det blev fastslået, at det var Landkreis Emsland, der besluttede at finansiere MCE. EEB finansierer derfor MCE med offentlige midler, og den relevante beslutning herom kan derfor tilregnes staten efter traktatens artikel 107, stk. 1.

7.2.4.3. *Fordrejning af konkurrencevilkårene og påvirkning af samhandelen mellem medlemsstaterne*

- (156) Hvis MCE faktisk var en økonomisk aktivitet, ville EEB operere på markedet for tilvejebringelse af oplysninger om offentlig transport i regionen, som i princippet er åbent for konkurrence. På grundlag af de foreliggende oplysninger og i betragtning af det lokale indhold i tjenesteydelsen, som MCE tilbyder, er Kommissionen ikke i stand til at afgøre, om finansieringen af MCE kan påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne som omhandlet i traktatens artikel 107, stk. 1.

7.2.4.4. *Konklusion*

- (157) På dette grundlag mener Kommissionen, at der på baggrund af undersøgelsen ikke kan drages nogen klar konklusion om, hvorvidt finansieringen af MCE udgør statsstøtte efter traktatens artikel 107, stk. 1. Af følgende grunde finder Kommissionen dog, at hvis finansieringen af MCE udgør statsstøtte, er den forenelig med det indre marked.

7.2.5. FINANSIERING AF ANSKAFFELSE AF KØRETØJER (KOLONNE 6)

7.2.5.1. *Selektiv økonomisk fordel for en virksomhed*

- (158) På det første trin undersøges, om EEB kan betragtes som en virksomhed i relation til finansieringen af anskaffelsen af køretøjer (jf. betragtning 117 ovenfor). I denne forbindelse bemærker Kommissionen først, at EEB anskaffede køretøjerne på Landkreis Emslands vegne, og dermed inden for rammene af dennes beslutning om at indføre en tilkaldebustjeneste i Emsland. EEB stillede disse busser til rådighed for tredjeparter på grundlag af kontrakter og på gennemsigtige vilkår, som var blevet fastlagt af Landkreis Emsland. Busserne blev benyttet af tredjeparter og ikke af EEB selv. EEB fungerede herefter som forvaltningens mellemmand ved tilvejebringelsen af en offentlig transporttjeneste. EEB koordinerede tilkaldebustjenesten inden for rammerne af de forpligtelser inden for offentlig transport, der er fastlagt i selskabets vedtægter (se betragtning 14).

- (159) Man kunne derfor konkludere, at EEB ikke udøvede en økonomisk aktivitet og dermed ikke var en virksomhed i denne sammenhæng, men at Landkreis Emsland stillede midler til rådighed, som holdt EEB omkostningsfri, og at intet udtrykkeligt forhindrede EEB i at benytte disse midler til sine økonomiske aktiviteter. EEB erhvervede fem busser til en markedsværdi på 685 513, 46 EUR uden at skulle bære omkostningerne. Disse busser er opført som aktiver i EEB's regnskab og kan i princippet frit anvendes af EEB til dets økonomiske aktiviteter. Selvom Emsland gav EEB til opgave at købebusserne til et bestemt formål, nemlig en udvidelse af tilkaldebussystemet, fandtes der for EEB ingen udtrykkelig begrænsning med hensyn til anvendelsen af busserne inden for tilkaldebussystemet.
- (160) Besiddelsen af busserne kunne have været en fordel for EEB's økonomiske aktiviteter ved at forbedre EEB's finansielle situation. Kommissionen er nået til den konklusion, at det ikke kan udelukkes, at finansieringen af købet har skaffet EEB en selektiv fordel som virksomhed i artikel 107, stk. 1's forstand.

7.2.5.2. Statsmidler og tilregnelser til staten

- (161) Købet blev finansieret med midler fra Landkreis Emsland, der indgår i den offentlige forvaltning som territorial enhed. Derfor blev købet finansieret med statslige midler som omhandlet i traktatens artikel 107, stk. 1. Finansieringen af købet var det entydige resultat af en beslutning truffet af Landkreis Emsland og må derfor tilregnes staten efter traktatens artikel 107, stk. 1.

7.2.5.3. Konkurrencefordrejning og påvirkning af samhandelen mellem medlemsstaterne

- (162) Som allerede nævnt opnåede EEB en selektiv fordel for så vidt angår finansieringen af anskaffelsen af de fem busser, som kunne have gavnet EEB's økonomiske aktiviteter. Udover sine offentlige opgaver udøver EEB også økonomiske aktiviteter ved (se også betragtning 118).
- (163) Ved at forbedre selskabets generelle finansielle situation kan besiddelsen af køretøjerne give EEB mulighed for at fordreje konkurrencen og påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne hvad angår EEB's økonomiske aktiviteter, som er åbne for konkurrence mellem medlemsstaterne.

7.2.5.4. Konklusion

- (164) Af disse grunde finder Kommissionen, at det på baggrund af undersøgelsen ikke kan udelukkes, at finansieringen af anskaffelsen af fem busser gennem EEB udgør statsstøtte efter traktatens artikel 107, stk. 1. Kommissionen skal derfor undersøge, om denne foranstaltning kan betragtes som forenelig med det indre marked.

7.2.6. KONKLUSION ANGÅENDE EKSISTENSEN AF STATSSTØTTE

- (165) Af de anførte grund kan det ikke udelukkes, at de i 1998 overførte RWE-aktier samt midlerne til finansiering af MCE og tilkaldebuserne udgør statsstøtte efter traktatens artikel 107, stk. 1.
- (166) Ifølge traktatens artikel 108, stk. 3, skal medlemsstaterne underrette Kommissionen om al påtænkt indførelse af eller ændringer i støtteforanstaltninger og må ikke gennemføre de foreslåede foranstaltninger, før Kommissionen har truffet endelig afgørelse, medmindre den pågældende støtte er undtaget fra anmeldelsespligten. Kommissionen bemærker, ligesom i tidligere sager, at forordning (EØF) nr. 1191/69 ikke finder anvendelse på nær- og regionaltrafik med busser i Tyskland, idet Tyskland har gjort brug af den i forordningen indeholdte mulighed herfor⁽³⁶⁾ og gjort artikel 3, stk. 2, i forordning (EØF) nr. 1107/70 gældende. Da forordning (EØF) nr. 1191/69 ikke finder anvendelse, kan de pågældende foranstaltninger ikke fritages i henhold til denne forordning.
- (167) Kommissionen finder, at såfremt de ovennævnte foranstaltninger udgør statsstøtte, har Tyskland tilsidesat kravene i traktatens artikel 108, stk. 3⁽³⁷⁾.

⁽³⁶⁾ Se Kommissionens beslutning herom i statsstøttesag N 604/2005 — offentlig bustransport i landkreds Wittenberg, betragtning 72-77.

⁽³⁷⁾ Dom af 14. januar 2004 i sag T-109/01, Fleuren Compost mod Kommissionen, ECLI:EU:T:2004:4.

7.3. STØTTENS FORENELIGHED

- (168) Da overførslen af RWE-aktier i 1998 udgør statsstøtte, og det ikke kan udelukkes, at der forligger statsstøtte efter traktatens artikel 107, stk. 1, med hensyn til finansieringen af MCE og anskaffelsen af tilkaldebusserne, skal Kommissionen på det næste trin afgøre, om den pågældende statsstøtte kan anses for at være forenelig med det indre marked på grundlag af en af traktatens undtagelsesbestemmelser. Det lægges til grund, at alle de undersøgte foranstaltninger udgør godtgørelser for bestemte ydelser, som har sammenhæng med begrebet offentlig tjenesteydelse, og som modsvarer behovet for en samordning af transportvæsenet.
- (169) I traktatens artikel 93 fastsættes det, at »støtteforanstaltninger, som modsvarer behovet for en samordning af transportvæsenet, eller som udgør godtgørelse for visse forpligtelser, der har sammenhæng med begrebet offentlig tjenesteydelse, er forenelige med traktaterne.« Denne artikel er en »lex specialis« i forhold til traktatens artikel 106 og 107. Ifølge Domstolen ⁽³⁸⁾ kan statsstøtte til landtransport kun erklæres for forenelig i henhold til traktatens artikel 93 i ganske bestemte tilfælde og kun, hvis det ikke er til skade for Unionens generelle interesser.
- (170) Tyskland har ikke anført nogen grund til forenelighed, da Tyskland er af den opfattelse, at ingen af foranstaltningerne udgør statsstøtte. I åbningsafgørelsen blev der rejst tvivl om foranstaltningernes forenelighed på grundlag af forordning (EØF) nr. 1107/70, forordning (EØF) nr. 1191/69 samt traktatens artikel 107, stk. 3, litra c). Da de pågældende foranstaltninger drejer sig om godtgørelser for f ydelser, der har sammenhæng med begrebet offentlig tjenesteydelse, der opfylder behovet for samordning af transport, er de omfattet af forordning (EØF) nr. 1107/70; artikel 3, stk. 2, i denne forordning giver mulighed for at undersøge godtgørelser for bestemte ydelser, der har sammenhæng med begrebet offentlig tjenesteydelse og modsvarer behov for samordning af transportvæsenet, som ydestil en transportvirksomhed eller en bestemt aktivitet, der ikke er omfattet af forordning (EØF) nr. 1191/69. Såvel forordning (EØF) nr. 1191/69 samt forordning (EØF) nr. 1107/70 blev ophævet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1370/2007 ⁽³⁹⁾. Mens støtte, som tidligere blev undersøgt inden for rammerne af forordning (EØF) nr. 1191/69, nu skal undersøges inden for rammerne af forordning (EF) nr. 1370/2007, kan støtte eller foreneligheden af støtte til bestemte ydelser, som har sammenhæng med begrebet offentlig transport og modsvarer behov for samordning af transportvæsenet, nu undersøges direkte på grundlag af traktatens artikel 93.
- (171) For fuldstændigheden skyld er de ovenfor nævnte foranstaltninger blevet vurderet både inden for rammerne af de bestemmelser, der var gældende på tidspunktet for denne afgørelse, og inden for rammerne af de bestemmelser, der var gældende på tidspunktet for udbetalingen af midlerne. Af samme grund blev foreneligheden undersøgt både i henhold til traktatens artikel 93 og artikel 3, stk. 2, i forordning (EØF) nr. 1107/70, som nærmere beskrevet i betragtning 172 f. og 212 f.

7.3.1. UNDERSØGELSE AF FORENELIGHEDEN MED TRAKTATENS ARTIKEL 93

- (172) Domstolen har statueret, at støtte til transportvæsenet kun er forenelig med traktaten i henhold til artikel 93 i ganske bestemte tilfælde, og kun, når den ikke skader fællesskabets almindelige interesser. Det i artikel 93 anvendte begreb »samordning af transportvæsenet«, har en betydning, som går ud over blot at fremme udviklingen af en økonomisk aktivitet. Det omfatter en indgriben fra de offentlige myndigheders side med henblik på at lede udviklingen inden for transportvæsenet i en retning, der er i den almene interesse.
- (173) I transportvæsenet kan der optræde økonomiske problemer med »samordning«, bl.a. af forbindelserne mellem forskellige transportnet. Derfor har Kommissionen allerede godkendt statsstøtte i henhold til traktatens artikel 93 ⁽⁴⁰⁾.
- (174) I det foreliggende tilfælde blev RWE-aktierne overdraget til EEB, for at EEB kunne udføre offentlige opgaver i forbindelse med planlægning og koordination af den offentlige nærtransport. Med til disse opgaver, som er anført i § 3 i EEB-selskabets vedtægter (se også betragtning 14), hører udarbejdelse af NTP for Landkreis Emsland, drift af MCE samt organisering af skoletransporten. Alle disse tjenester bidrager til samordning af transportvæsenet.

⁽³⁸⁾ Dom af 12. oktober 1978 i sag 156/77, Kommissionen mod Belgien, ECLI:EU:C:1978:180, præmis 10.

⁽³⁹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1370/2007 af 23. oktober 2007 om offentlig personbefordring med jernbane og ad vej og om ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 1191/69 og (EØF) nr. 1107/70 (EUT L 315 af 3.12.2007, s. 1).

⁽⁴⁰⁾ Se f.eks. Kommissionen beslutning af 20. januar 2010 i sag N 490/2010, Vlaamse regeling voor publiek-private samenwerking voor de bouw van laad- en losinstallaties (EFT C 122 af 20.4.2011, s. 2); se også i denne sammenhæng Kommissionens beslutning af 20. juli 2010 i sag C 17/2010, Firmin srl (EFT C 278 af 15.10.2010, s. 28).

- (175) I det omfang, hvor finansieringen af MCE kan betragtes som statsstøtte, er Kommissionen af den opfattelse, at foranstaltningens formål er at koordinere oplysninger om offentlige transportmidler.
- (176) Med hensyn til tilkaldebusserne fastslår Kommissionen, at de omtalte foranstaltninger angår anskaffelse af køretøjerne med henblik på at stille disse til rådighed for de faktiske tjenesteudbydere. EEB har oprettet og koordineret en trafik tjeneste og ikke selv drevet trafik tjenesten.
- (177) Kommissionen slår fast, at formålet med alle disse foranstaltninger var at sætte EEB i stand til at varetage bestemte opgaver i sammenhæng med offentlig trafik, som tidligere blev udført inden for rammerne af Landkreis Emslands forvaltning. Formålet med en foranstaltning er ganske vist ikke relevant for vurderingen af, om der foreligger statsstøtte efter artikel 107, stk. 1 (det er foranstaltningens virkning, der er afgørende), men skal tages i betragtning ved undersøgelsen af denne foranstaltnings forenelighed med det indre marked.
- (178) I Kommissionens afgørelsespraksis anses statsstøtte til samordning af transportvæsenet i henhold til traktatens artikel 93 for at være forenelig med det indre marked, når følgende betingelser er opfyldt:
- støtten opfylder et klart defineret mål af fælles interesse
 - støtten er nødvendig og har en tilskyndelsesvirkning
 - støtten er proportional
 - benyttelsen af den omhandlede infrastruktur er åben for alle brugere på ikkediskriminerende vilkår
 - støtten må ikke medføre konkurrencefordrejninger, som er i modstrid med den fælles interesse.

7.3.1.1. *Klart defineret mål af fælles interesse*

7.3.1.1.1. **1998-aktierne**

- (179) Som beskrevet ovenfor blev RWE-aktierne overdraget til EEB på grundlag af Landkreis Emslands beslutning om at overtage virksomheden EE. Virksomheden EE udførte tidligere offentlige opgaver inden for planlægning og samordning af offentlig personbefordring inden for landkreisforvaltningens rammer. For at sætte EEB i stand til at handle, måtte virksomheden have en åbningsbalance. I henhold til § 3 i selskabets vedtægter omfatter EEB's opgaver udarbejdelsen af NTP for Landkreis Emsland, driften af MCE samt organisering af skoletransporten. Samtlige disse opgaver kan betragtes som bidrag til udviklingen af den offentlige nærtransport i Emsland og derfor som nødvendig for samordningen af transporten.
- (180) Kommissionen henviser dog i sin konklusion til, at overdragelsen i 1998 og besiddelsen af aktierne i retlig forstand ikke har sammenhæng med disse aktiviteter. Forbundsrepublikken Tyskland har godtgjort, at aktierne rent faktisk længe ikke blev anvendt til andre aktiviteter.
- (181) Dog er der risiko for, at EEB sælger disse aktier og finansierer økonomiske aktiviteter inden for andre områder med salgsprovenuet eller belåning af aktierne.
- (182) Da EEB stadig ejer aktierne, kan det udelukkes, at salgsprovenuet blev anvendt til økonomiske aktiviteter i den periode, som er genstand for undersøgelsen.
- (183) Skulle EEB i fremtiden anvende 1998-aktierne til sådanne formål, vil det kunne gøres gældende, at overdragelsen af disse aktier ikke længere kun var et bidrag til målet om samordning af transporten. Den første betingelse for statsstøttens forenelighed i henhold til traktatens artikel 93 er derfor kun opfyldt, hvis EEB anvender 1998-aktierne til finansiering af opgaver, som ligger uden for rammerne af de offentlige opgaver. Ved vurderingen af, om denne aktieoverdragelse var forenelig med det indre marked, er Kommissionen derfor nødt til at basere sig på brugen af disse (se nedenfor).

7.3.1.1.2. Mobilitetscenter Emsland

- (184) Som allerede nævnt i betragtning 47 besluttede Landkreis Emsland den 31. juli 1995 at drive et mobilitetscenter for at kunne tilbyde offentligheden en informationstjeneste for den offentlige transport. Denne opgave blev overdraget til EEB ved selskabets stiftelse den 1. januar 1997. Driften af MCE er en af opgaverne i sammenhæng med planlægning og samordning af den offentlige personbefordring, som udtrykkeligt er tillagt EEB i selskabets vedtægter.
- (185) I henhold til § 2, stk. 2, og § 6 i NNVG er tilrettelæggelsen af en offentlig transportydelse en offentlig opgave. Det skal fastlægges i en NTP, på hvilken måde denne offentlige opgave skal udføres. I Landkreis Emslands NTP slås det fast, at MCE skal stille omfattende og aktuelle oplysninger om de offentlige transportydelser til rådighed, og at dette er en væsentlig og integreret del af denne offentlige opgave.
- (186) Driften af MCE bidrager til en effektivt og smidigt offentligt transportudbud og dermed til et formål af fælles interesse.

7.3.1.1.3. Tilkaldebusser

- (187) Landkreis Emsland besluttede at udvide tilkaldebussystemet i regionen af to forskellige grunde ⁽⁴¹⁾:
- forbedring af trafikforbindelsen mellem by og land i regionen
 - optimering af trafikforbindelserne i byer og landsbyer.
- (188) Tilkaldebusserne anvendes til offentlig transport uden for myldretiden for at forbedre udbuddet af offentlig transport på disse tidspunkter. Tilkaldebusserne er kørestols- og barnevognsvenlige.
- (189) Kommissionen har i de seneste år i en række strategidokumenter altid understreget, hvor vigtige bedre intermodale forbindelser er. De EU-retningslinjer for udviklingen af et transeuropæisk transportnetværk, der er fastlagt i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1315/2013 ⁽⁴²⁾, opstiller optimal integration og gensidig sammenknytning af alle transportformer som et af de vigtigste mål. Også den intermodale sammenknytning i byer og landsbyer fører til et mere effektivt transportsystem. En højere frekvens i et potentielt tilgængeligt samlet udbud af offentlig transport i Landkreis Emsland er i lokalbefolkningens interesse, især da det er et af de mindre tætbefolkede områder i Tyskland. En koordineret udvidelse af tilkaldebussystemet kan derfor betragtes som et formål af fælles interesse.
- (190) Ligesom for 1998-aktiernes vedkommende gælder det også for besiddelsen af tilkaldebusserne, at hvis tilkaldebusserne gav EEB en fordel i forbindelse med dets økonomiske aktiviteter, så kunne finansieringen af disse busser ikke længere udelukkende betragtes som et bidrag til formålet med samordning af transporten. Den første betingelse for statsstøttes forenelighed i henhold til traktatens artikel 93 er derfor kun opfyldt, hvis EEB ikke bruger tilkaldebusserne til andre formål i forbindelse med sine økonomiske aktiviteter. I sine bemærkninger af 5. november 2012 bekræftede Tyskland, at tilkaldebusserne i det tidsrum, som er omfattet af undersøgelsen, hovedsagligt blev anvendt til tilkaldebustjenesten, og at EEB havde overført provenuet fra salget af én bus til Landkreis Emsland. De tyske myndigheder har bekræftet, at de samme principper vil gælde for fremtiden. På grundlag af denne udtalelse fra Tyskland konkluderer Kommissionen, at finansieringen af tilkaldebusserne kun tjente formålet med samordning af transportvæsenet.

7.3.1.2. Statsstøttens nødvendig og tilskyndelsesvirkning

7.3.1.2.1. 1998-aktierne

- (191) Overdragelsen af 1998-aktierne udgjorde (sammen med andre foranstaltninger som f.eks. det oprindelige kapitalindskud, der ikke er genstand for undersøgelsen) grundlaget for EEB's eksistens. Uden denne foranstaltning ville EEB ikke have været i stand til at varetage sine offentlige opgaver inden for planlægning og samordning af den offentlige personbefordring. Støtten i form af overdragelsen af 1998-aktierne er derfor nødvendig for realiseringen af det ovenfor nævnte formål af fælles interesse og har en tilskyndelsesvirkning.

⁽⁴¹⁾ Beslutning truffet Landkreis Emslands råd den 20. februar 2006

⁽⁴²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1315/2013 af 11. december 2013 om Unionens retningslinjer for udvikling af det transeuropæiske transportnet og om ophævelse af afgørelse nr. 661/2010/EU (EUT L 348 af 20.12.2013, s. 1).

7.3.1.2.2. **Mobilitetscenter Emsland**

- (192) Landkreistrådet havde ved etableringen af MCE i juli 1995 besluttet, at manglen på lettilgængelige oplysninger om rejsemulighederne var en af de største mangler ved den offentlige trafik i Landkreis Emsland. Ingen sådanne omfattende tjenesteydelser blev tilbudt på markedet i Emsland. Borgerne havde gratis adgang til oplysningerne hos MCE, og EEB ville derfor ikke kunne generere nogen indtægter fra denne aktivitet, som kunne være med til at dække dens driftsomkostninger. Kommissionen finder derfor, at støtten til driften af MCE var nødvendig og havde en tilskyndelsesvirkning.

7.3.1.2.3. **Tilkaldebusser**

- (193) I sin undersøgelse af støttens nødvendighed og tilskyndelsesvirkning tog Kommissionen hensyn til, at projektet ikke ville have været økonomisk rentabelt uden rådighed over tilkaldebusserne. På Kreistag- mødet den 8. februar 2006 erklærede Landkreistrådet udtrykkeligt, at udvidelsen af tilkaldebussystemet ikke måtte påvirke det allerede eksisterende tilkaldebussystem. Tilkaldebussystemet skulle kun indføres i områder, hvor andre systemer ikke var økonomisk rentable.
- (194) EEB anskaffede busserne på Landkreis Emslands vegne og stillede disse busser til rådighed for tredjeparter på grundlag af kontrakter og på gennemsigtige vilkår, som var blevet fastsat af Landkreis Emsland. Tredjeparter fik busserne stillet til rådighed uden omkostninger, og EEB modtog ingen lejeindtægter eller andre indtægter for at stille busserne til rådighed, som kunne have finansieret anskaffelsen af busserne. Busserne blev anvendt af underleverandører og tredjeparter, men ikke af EEB selv. EEB modtog derfor ingen indtægter fra anvendelsen af tilkaldebusserne. EEB fungerede som forvaltningens mellemmand for en offentlig transporttjeneste. EEB koordinerede tilkaldebustjenesten inden for rammerne af de forpligtelser i forbindelse med offentligt transport, der er fastsat i selskabets vedtægter (se betragtning 14). Kommissionen finder derfor, at støtten til EEB til udviklingen af tilkaldebussystemet var nødvendig og havde en tilskyndelsesvirkning.

7.3.1.3. **Støttens proportionalitet**

7.3.1.3.1. **1998-aktierne**

- (195) Kommissionen minder om, at EEB ikke beholdt udbyttet af 1998-aktierne.. Udbyttet er enten blevet brugt til at betale for skoletransport (og dermed anvendt i stedet for Landkreis Emslands midler) eller overført til Landkreis Emsland. Det kan derfor antages, at markedsværdien af 1998-aktierne er forringet, så længe forpligtelsen til at betale udbyttet til Landkreis Emsland fortsat består, fordi denne forpligtelse forringer disse aktiers økonomiske værdi..
- (196) Kommissionen finder derfor, at statsstøtten i form af overdragelsen af 1998-aktierne er begrænset til det minimum, som er nødvendigt, for at EEB kan varetage sine offentlige opgaver inden for samordning af transporten, og derfor står i et rimeligt forhold til foranstaltningens formål.

7.3.1.3.2. **Mobilitetscenter Emsland**

- (197) Som allerede nævnt (se betragtning 77) godtgjorde Landkreis Emsland EEB's faktisk afholdt udgifter til driften af MCE. En fortjenstmargen var ikke forudset. Kommissionen er derfor af den opfattelse, at den støtte, der er ydet med denne foranstaltning, er proportional.

7.3.1.3.3. **Tilkaldebusser**

- (198) Ved undersøgelsen af støttens proportionalitet tager Kommissionen hensyn til følgende aspekter:
- EEB har anskaffet busserne på vegne af Landkreis Emsland og modtaget godtgørelse for de faktiske omkostninger
 - EEB modtager ingen indtægter ved at give tredjeparter rådighed over tilkaldebusserne
 - hvis det ikke skulle lykkes at finde tredjeparter, som er interesseret i at drive tilkaldebusserne, bliver disse busser returneret til Landkreis Emsland
 - når tilkaldebusserne ikke længere er i drift, skal de sælges, og salgsprovenuet overføres til Landkreis Emsland.

- (199) På grundlag af disse aspekter finder Kommissionen, at den finansielle støtte til anskaffelse af tilkaldebusserne er proportional.

7.3.1.4. *Støtten og de finansierede aktiviteter er til rådighed for alle brugere uden forskelsbehandling*

7.3.1.4.1. **1998-aktierne**

- (200) Med hensyn til EEB's aktiviteter inden for samordning af transporten er der tale om offentlige opgaver, og disse tjenester står pr. definition til rådighed for alle uden forskelsbehandling.

7.3.1.4.2. **Mobilitetscenter Emsland**

- (201) MCE stiller gratis oplysninger til rådighed for alle interesserede borgere. Desuden indsamler centeret oplysninger fra alle udbydere af offentlig transport, som ønsker at stille oplysningerne til rådighed. Udbydere af offentlig transport skal ikke betale MCE for at gøre oplysninger om deres tilbudte tjenesteydelser tilgængelige.
- (202) Det følger heraf, at adgangen til den pågældende tjenesteydelse står til rådighed for alle brugere uden forskelsbehandling.

7.3.1.4.3. **Tilkaldebusser**

- (203) EEB tilbød tilkaldebusserne på samme betingelser til alle busselskaber i Emsland, som driver offentlig transport. Disse betingelser blev fastsat af Landkreis Emsland. Landkreis Emsland sendte en skrivelse til busselskaberne, hvoraf fremgik, på hvilke betingelser tilkaldebusserne ville blive stillet til rådighed, og anmodede heri busselskaberne om at tilkendegive deres interesse.
- (204) Busserne blev udlejet på basis af en standardkontrakt (se også betragtning 80), hvori det blev aftalt, at transportselskaberne skulle afholde drifts- og vedligeholdelsesomkostninger, men ikke betale leje af busserne. Busserne blev indsat på EEB's strækninger af underleverandører og af andre busselskaber på deres egne linjer.
- (205) Efter aftale med Landkreis Emsland blev busserne også i et vist omfang brugt inden for rammerne af skoletransporten. Dette gælder for alle fem tilkaldebusser.
- (206) Det følger heraf, at adgangen til den pågældende infrastruktur stod til rådighed for alle brugere uden forskelsbehandling.

7.3.1.5. *Støtten medfører ikke konkurrencefordrejninger, som er i modstrid med den fælles interesse*

7.3.1.5.1. **1998-aktierne**

- (207) Overdragelsen af 1998-aktierne gjorde det alene muligt — i økonomisk henseende — at stifte selskabet EEB, som primært varetager offentlige opgaver inden for samordning af transportvæsenet. Foranstaltningen fører derfor ikke til konkurrenceforvridning, som strider mod den fælles interesse.

7.3.1.5.2. **Mobilitetscenter Emsland**

- (208) Som allerede nævnt indsamler MCE oplysninger fra alle aktive transportselskaber i Emsland på samme betingelser og stiller gratis disse oplysninger til rådighed for borgerne. Støtten forårsager derfor ikke konkurrenceforvridninger, som er i modstrid med den fælles interesse.

7.3.1.5.3. **Tilkaldebusser**

- (209) Som allerede nævnt besluttede Landkreis Emsland at udvide tilkaldebussystemet på betingelse af, at dette ikke påvirkede det allerede eksisterende tilkaldebussystem og blev udført på strækninger, som var urentable. Da busserne blev stillet til rådighed på samme betingelser for alle interesserede parter, kan indførelsen af disse yderligere strækninger ikke antages at have forårsaget konkurrencefordrejninger i strid med den fælles interesse.

7.3.1.6. **Konklusion og betingelse**

- (210) Af de ovennævnte grunde er Kommissionen af den opfattelse, at støtten ydet i form af aktieoverdragelsen i 1998 samt til tilkaldebusserne og MCE er et bidrag til at opnå et mål af fælles interesse. Støtten er nødvendig og står i rimeligt forhold til målet, og den påvirker ikke samhandelen mellem medlemsstaterne i et omfang, som strider mod den fælles interesse.
- (211) Som nævnt i betragtning 178 f., kan aktieoverdragelsen i 1998 ikke udelukkende ses som et bidrag til målet om samordning af transportvæsenet, da EEB's besiddelse af disse aktier og muligheden for frit at råde over dem giver en potentiel fordel i forbindelse med økonomiske aktiviteter, som ikke ubetinget tjener til samordning af transportvæsenet. For at denne foranstaltning skal kunne opfylde den første forenelighedsbetingelse, må EEB hverken beholde udbyttet eller provenuet af et eventuelt salg af 1998-aktierne, ligesom de ikke må stilles som sikkerhed for tredjeparter for at opnå finansielle midler til økonomiske aktiviteter. Kommissionen vil fastsætte dette som betingelse for, at aktieoverdragelsen i 1998 kan anses for at være forenelig med det indre marked.
- (212) På grundlag af ovenstående betragtninger finder Kommissionen, at denne foranstaltning med forbehold af opfyldelsen af betingelsen angående 1998-aktierne anvendelse er forenelig med traktatens artikel 93.

7.3.2. UNDERSØGELSE AF FORENELIGHEDEN MED FORORDNING (EØF) NR. 1107/70

- (213) Artikel 3, stk. 2, i forordning (EØF) nr. 1107/70 giver mulighed for at undersøge godtgørelser ydet til en transportvirksomhed eller en bestemt aktivitet for bestemte ydelser, der har sammenhæng med begrebet offentlig tjenesteydelse, og som modsvarer behov for samordning af transportvæsenet, men ikke er omfattet af forordning (EØF) nr. 1191/69.
- (214) Som i tidligere tilfælde lægges det til grund, at nær- og regionaltrafik med busser er undtaget fra anvendelsesområdet for forordning (EØF) nr. 1191/69⁽⁴³⁾, og at artikel 3, stk. 2, i forordning (EØF) nr. 1107/70 finder anvendelse. Ifølge denne forordning kan Landkreis Emslands betalinger erklæres for forenelige med det indre marked, såfremt de ikke overskrider EEB's omkostninger i forbindelse med tilvejebringelsen af visse offentlige opgaver. I det følgende undersøges derfor, om EEB har modtaget en rimelig godtgørelse for udøvelsen af sine opgaver.

7.3.2.1. **1998-aktierne**

- (215) Som beskrevet ovenfor blev RWE-aktierne overdraget til EEB på grundlag af Emslands beslutning om at overtage virksomheden EE. Denne virksomhed udførte tidligere offentlige opgaver inden for planlægning og samordning af offentlig personbefordring inden for landkreisforvaltningens rammer. For at sætte EEB i stand til at handle, måtte virksomheden have en åbningsbalance. I henhold til § 3 i selskabets vedtægter omfatter EEB's opgaver udarbejdelsen af NTP for Landkreis Emsland, driften af MCE samt organisering af skoletransporten. Alle disse opgaver kan ses som et bidrag til udvikling af den offentlige nærtransport i Emsland.
- (216) Uden indtægterne fra aktieudbyttet forringes 1998-aktierne markedsværdi til den økonomiske værdi, som disse aktier tilskrives i EEB's regnskab. Kommissionen mener derfor, at statsstøtten i form af overdragelsen af 1998-aktierne er begrænset til det minimum, som er nødvendigt, for at EEB kan varetage sine offentlige opgaver, og at der ikke foreligger overkompensation.

7.3.2.2. **Mobilitetscenter Emsland**

- (217) Som allerede nævnt i betragtning 47 besluttede Landkreis Emsland den 31. juli 1995 at drive et mobilitetscenter for at kunne tilbyde offentligheden en informationstjeneste for den offentlige transport. Emsland overdrog denne opgave til EEB ved selskabets stiftelse den 1. januar 1997. Driften af MCE er en af de opgaver, som EEB udtrykkeligt er blevet tildelt inden for rammerne af selskabets vedtægter.
- (218) Som allerede nævnt (se betragtning 77) godtgjorde Landkreis Emsland EEB's faktisk afholdt udgifter i forbindelse med driften af MCE. En fortjenstmargen var ikke forudsat. Kommissionen er derfor af den opfattelse, at den støtte, der ydes ved den anmeldte foranstaltning, ikke medfører, at EEB modtager en overkompensation.

⁽⁴³⁾ Jf. fodnote 36.

7.3.2.3. *Tilkaldebusser*

- (219) Som allerede nævnt, besluttede Landkreis Emsland at udvide tilkaldebussystemet i distriktet af to forskellige grunde ⁽⁴⁴⁾:
- forbedring af trafikforbindelsen mellem by og land i regionen
 - optimering af trafikforbindelserne i byer og landbyer.
- (220) Tilkaldebusserne anvendes til offentlig transport uden for myldretiden for at forbedre udbuddet af offentlig transport på disse tidspunkter. Tilkaldebusserne er kørestols- og barnevognsvenlige.
- (221) Tyskland har bekræftet, at tilkaldebusserne først og fremmest skal anvendes i tilkaldebustjenesten. Hvis EEB skulle sælge busserne, er virksomheden forpligtet til at overføre salgsprovenuet til Landkreis Emsland (sådan som det allerede er sket i et tilfælde).
- (222) Kommissionen finder af følgende grunde, at der ikke foreligger overkompensation:
- EEB har anskaffet busserne på vegne af Landkreis Emsland og modtaget godtgørelse for de faktiske omkostninger
 - EEB modtager ingen indtægter ved at give tredjeparter rådighed over tilkaldebusserne
 - hvis det ikke skulle lykkes at finde tredjeparter, som er interesseret i at drive tilkaldebusserne, bliver disse busser returneret til Landkreis Emsland
 - når tilkaldebusserne ikke længere er i drift, skal de sælges, og salgsprovenuet overføres til Landkreis Emsland.

7.3.2.4. *Konklusion og betingelse*

- (223) I lyset af disse betragtninger finder Kommissionen, at støtten i form af 1998-aktierne samt til tilkaldebusser og MCE ikke udgør en overkompensation for udførelsen af de offentlige opgaver, som EEB varetager på Landkreis Emslands vegne.
- (224) Som nævnt ovenfor i betragtning 117 f., kan overdragelsen af aktier i 1998 ikke udelukkende ses som et bidrag til EEB's ikke-økonomiske aktiviteter, da EEB's besiddelse af disse aktier og muligheden for frit at råde over dem giver en potentiel fordel i forbindelse med økonomiske aktiviteter. For at denne foranstaltning skal kunne opfylde den første forenelighedsbetingelse, må EEB hverken anvende udbyttet eller provenuet af et eventuelt salg af 1998-aktierne, ligesom de ikke må stilles som sikkerhed for tredjeparter for at opnå finansielle midler til økonomiske aktiviteter. Kommissionen vil fastsætte dette som betingelse for, at aktieoverdragelsen i 1998 anses for at være forenelig med det indre marked.
- (225) På grundlag af ovenstående betragtninger finder Kommissionen, at disse foranstaltninger er forenelige med det indre marked i henhold til artikel 3, stk. 2, i forordning (EØF) nr. 1107/70 under iagttagelse af betingelsen for anvendelsen af 1998-aktierne —

VEDTAGET DENNE AFGØRELSE:

Artikel 1

Den oprindelige indskudskapital og de 280 310 aktier i energikoncernen RWE udgør eksisterende støtte i henhold til artikel 108, stk. 1, i traktaten om den Europæiske Union og artikel 1, litra b), nr. iv), i Rådets forordning (EØF) nr. 659/1999 ⁽⁴⁵⁾.

Artikel 2

Det udbytte, som Emsländische Eisenbahn GmbH modtog af aktierne, samt godtgørelsen for samordning af skoletransporten og udarbejdelsen af planen for nærtransporten udgør ikke statsstøtte efter artikel 107, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde.

⁽⁴⁴⁾ Jf. fodnote 41.

⁽⁴⁵⁾ Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 af 22. marts 1999 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af artikel 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (EFT L 83 af 27.3.1999, s. 1).

Artikel 3

Med hensyn til den godtgørelse, som Emsländische Eisenbahn GmbH modtog til drift af mobilitetscenter Emsland, er denne eventuelle statsstøtte forenelig med det indre marked i henhold til artikel 93 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde og artikel 3, stk. 2, i forordning (EØF) nr. 1107/70.

Artikel 4

1. For så vidt busserne, som Emsländischen Eisenbahn GmbH har fået overdraget, udgør statsstøtte efter artikel 107, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, er denne støtte i henhold til artikel 93 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde og artikel 3, stk. 2, i forordning (EØF) nr. 1107/70 forenelig med det indre marked med forbehold for Tysklands opfyldelse af den i stk. 2 nævnte forpligtelse.

2. Tilkaldebusserne skal anvendes til tilkaldebustjenesten. Hvis EEB skulle sælge en af busserne, er selskabet forpligtet til at overføre salgsprovenuet til Landkreis Emsland.

Artikel 5

Den støtte, som Emsländischen Eisenbahn GmbH har modtaget fra Tyskland i form af overdragelsen af 37 630 RWE-aktier i 1998, er forenelig med det indre marked, såfremt betingelserne i artikel 6 er opfyldt.

Artikel 6

1. Aktierne må ikke sælges eller stilles som sikkerhed, medmindre betingelserne i stk. 2 er opfyldt.

2. Senest for to måneder efter vedtagelsen af denne afgørelse skal Emsländische Eisenbahn GmbH underskrive en aftale med Landkreis Emsland angående RWE-aktierne. Med aftalen skal følgende bekræftes:

- RWE-aktierne må ikke stilles som sikkerhed eller anvendes på anden måde, som kan begunstige EEB's økonomiske aktiviteter.
- EEB afstår alt udbytte af RWE-aktierne til Landkreis Emsland.
- Alle eventuelle indtægter, som EEB opnår fra et salg af RWE-aktierne, afstås til Landkreis Emsland.

Artikel 7

Tyskland underretter senest to måneder efter meddelelsen af denne afgørelse Kommissionen om, hvilke foranstaltninger det har truffet for at efterkomme afgørelsen.

Artikel 8

Denne afgørelse er rettet til Forbundsrepublikken Tyskland.

Udfærdiget i Bruxelles, den 30. september 2016.

På Kommissionens vegne
Margrethe VESTAGER
Medlem af Kommissionen

BERIGTIGELSER**Berigtigelse til Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2017/326 af 24. februar 2017 om 261. ændring af Rådets forordning (EF) nr. 881/2002 om indførelse af visse specifikke restriktive foranstaltninger mod visse personer og enheder, der har tilknytning til ISIL- (Da'esh) og Al-Qaida-organisationerne**

(Den Europæiske Unions Tidende L 49 af 25. februar 2017)

Side 31, i bilaget, litra c):

I stedet for: »c) Ghalib Adbullah al-Zaidi (alias: a) Ghalib Abdallah al-Zaydi, b) Ghalib Abdallah Ali al-Zaydi, c) Ghalib al Zaydi). Fødselsdato: a) 1975 b) 1970. Fødested: Raqqah Region, Marib Governorate, Yemen. Nationalitet: yemenitisk. Den i artikel 7d, stk. 2, litra i), omhandlede dato: 22.2.2017.«

læses: »c) Ghalib Abdallah Al-Zaidi (alias: a) Ghalib Abdallah al-Zaydi b) Ghalib Abdallah Ali al-Zaydi c) Ghalib al Zaydi). Fødselsdato: a) 1975 b) 1970. Fødested: Raqqah Region, Marib Governorate, Yemen. Nationalitet: yemenitisk. Den i artikel 7d, stk. 2, litra i), omhandlede dato: 22.2.2017.«

Berigtigelse til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/1919 af 26. oktober 2016 om retshjælp til mistænkte og tiltalte i straffesager og til eftersøgte i sager angående europæiske arrestordrer

(Den Europæiske Unions Tidende L 297 af 4. november 2016)

Side 7, artikel 10, stk. 1:

I stedet for: »... den 25. maj 2021 ...«

læses: »... den 5. maj 2021 ...«.

Side 7, artikel 10, stk. 2:

I stedet for: »... den 25. maj 2022 ...«

læses: »... den 5. maj 2022 ...«.

Side 8, artikel 12, stk. 1, første afsnit:

I stedet for: »... den 25. maj 2019«

læses: »... den 5. maj 2019«.

Berigtigelse til Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2015/220 af 3. februar 2015 om fastsættelse af bestemmelser for anvendelsen af Rådets forordning (EF) nr. 1217/2009 om oprettelse af et informationsnet for landøkonomisk bogføring til belysning af indkomstforhold og driftsøkonomiske forhold i landbruget i Den Europæiske Union

(Den Europæiske Unions Tidende L 46 af 19. februar 2015)

Side 6, artikel 14, stk. 3:

I stedet for: »Hvis medlemsstaten fremsender de regnskabsdata, der er omhandlet i artikel 9 i denne forordning, senest en måned før udløbet af de relevante frister, som er anført i artikel 10, stk. 3, forhøjes den faste godtgørelse med 5 EUR, medmindre den grænse på 80 %, der er omhandlet i artikel 19, stk. 1, litra a), i forordning (EF) nr. 1217/2009 ikke er opfyldt for et INBL-område eller en medlemsstat.«

læses: »Hvis medlemsstaten fremsender de regnskabsdata, der er omhandlet i artikel 9 i denne forordning, senest en måned før udløbet af den relevante frist, som er anført i artikel 10, stk. 3, forhøjes den faste godtgørelse med 5 EUR, medmindre den grænse på 80 %, der er omhandlet i artikel 19, stk. 1, litra a), i forordning (EF) nr. 1217/2009 ikke er opfyldt for et INBL-område eller en medlemsstat.«

Side 9, bilag II, i rækkerne, der vedrører Grækenland:

I stedet for:

	GRÆKENLAND	
»450	Makedonia-Thraki	2 000
460	Ipiros-Peloponnisos-Nissi Ioniou	1 350
470	Thessalia	700
480	Stereia Ellas-Nissi Egaeou-Kriti	1 450«

læses:

	GRÆKENLAND	
»450	Μακεδονία — Θράκη (Makedonia-Thraki)	2 000
460	Ήπειρος — Πελοπόννησος — Νήσοι Ιονίου (Ipiros-Peloponnisos-Nissi Ioniou)	1 350
470	Θεσσαλία (Thessalia)	700
480	Στερεά Ελλάδα — Νήσοι Αιγαίου — Κρήτη (Stereia Ellas, De Ægæiske Øer, Kreta)	1 450«

Side 54, bilag VIII, under tabel A, punkt A.CL.151.C, første afsnit, sidste sætning:

I stedet for: »Hvis bedriften producerer nogle produkter eller fødevarer, der er omfattet af en BOB, BGB, GTS eller betegnelsen »bjergprodukt«, eller visse produkter, der almindeligvis anvendes til produktion af fødevarer, der er omfattet af en BOB, BGB, GTS eller betegnelsen »bjergprodukt«, men der ikke er tale om størstedelen af produktionen i de enkelte sektorer, anføres koden »Finder ikke anvendelse«.

læses: »Hvis bedriften producerer nogle produkter eller fødevarer, der er omfattet af en BOB, BGB, GTS eller betegnelsen »bjergprodukt«, eller visse produkter, der almindeligvis anvendes til produktion af fødevarer, der er omfattet af en BOB, BGB, GTS eller betegnelsen »bjergprodukt«, men der ikke er tale om størstedelen af produktionen i den pågældende sektor, anføres koden »Finder ikke anvendelse«.

Side 60, bilag VIII, under tabel C, tredje afsnit vedrørende gensidig assistance mellem bedrifter, litra b):

I stedet for: »b) Assistance ydet i form af arbejde, modregnes i serviceydelse af anden art (f.eks. udlån af materiel): i denne situation lades den præsterede arbejdstid og enhver hermed forbunden løn ude af betragtning. Værdien af den modtagne tjenesteydelse anføres som en udgift i den tilsvarende gruppe i en anden tabel (i dette eksempel: tabel H, gruppe 1020 »Arbejder udført af tredjemand (i entreprise) samt leje af maskiner«).

læses: »b) Assistance ydet i form af arbejde modregnes i serviceydelse af anden art (f.eks. udlån af materiel): i denne situation lades den præsterede arbejdstid og enhver hermed forbunden løn ude af betragtning. Værdien af den modtagne tjenesteydelse anføres som en udgift i den tilsvarende kategori i en anden tabel (i dette eksempel: tabel H, kategori 1020 »Arbejder udført af tredjemand (i entreprise) samt leje af maskiner«).

Side 72, bilag VIII, tabel H:

I stedet for:

»3031	SC	Mængde N i mineralsk gødning	—	
3032	SC	Mængde P ₂ O ₅ i mineralsk gødning	—	
3033	SC	Mængde K ₂ O i mineralsk gødning	—«	

læses:

»3031	SC	Mængde N i den anvendte mineralske gødning	—	
3032	SC	Mængde P ₂ O ₅ i den anvendte mineralske gødning	—	
3033	SC	Mængde K ₂ O i den anvendte mineralske gødning	—«	

Side 84, bilag VIII, under »tabel I«, i tabellen vedrørende afgrødekoderne, i beskrivelsen af kode 1, tredje led:

I stedet for: »— afgrøder, der dyrkes efter hinanden i løbet af samme regnskabsår på et givet areal; den afgrøde, som lægger beslag på jorden i længst tid«

læses: »— hvis der er tale om afgrøder, der dyrkes efter hinanden i løbet af samme regnskabsår på et givet areal; den afgrøde, som lægger beslag på jorden i længst tid«

Side 102, bilag VIII, tabel M:

I stedet for:

		Præmier og tilskud af usædvanlig karakter			
»2810	S	Udbetalinger ved katastrofer			—
2890	S	Andre præmier og tilskud af usædvanlig karakter			—
2900	S	Andre direkte betalinger ikke andetsteds nævnt			—«

læses:

		Præmier og tilskud af usædvanlig karakter			
»2810	S	Udbetalinger ved katastrofer			—
2890	S	Andre præmier og tilskud af usædvanlig karakter			—
2900	S	Andre direkte betalinger ikke andetsteds nævnt			—«

ISSN 1977-0634 (elektronisk udgave)
ISSN 1725-2520 (papirudgave)

Den Europæiske Unions Publikationskontor
2985 Luxembourg
LUXEMBOURG

DA